

1939 Máj 10.

IX *

HEJÜÉVEK

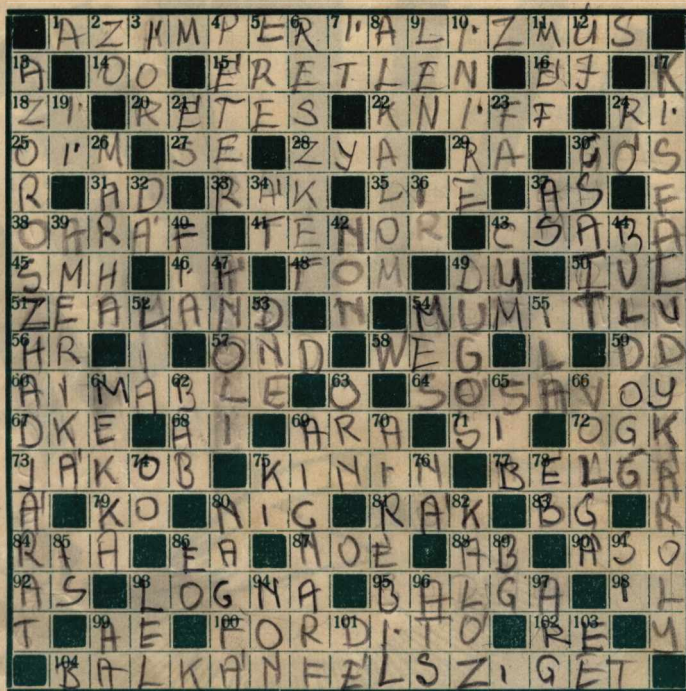

MORITZ S.

KERESZTREJTVÉNY.

(10 pont.)

Bánki Zoltán.

Vízszintes: 1. A hatalomra való törekvés. 14. Azonos betűk. 15. Nem érett. 16. Nappal ellentéte. 18. Vissza: nyelvvel érezzük. 20. Tészta. 22. Fogás (németül). 24. Sír. 25. O. I. M. 27. Ellentétes kötőszó. 28. Zay betűi keverve. 29. Rag. 30. Köszörűkő — latinul. 31. Nyujt. 33. Gyógyíthatatlan betegség. 38. Vissza: Régi egyiptomi uralkodó. 41. Hangnem. 43. Attila fia volt. 45. S. M. H. 46. Számár mondja. 48. Fiúnév. 49. Német személyesnévmás. 50. Odaát. 51. Holland gyarmat. 54. Utoljára — latinul. 56. H. R. 57. Ruzsinszkói folyó — ...ava. 58. Német fosztóképző. 59. Azonos betűk. 60. Szeretetremlő (franciául). 64. Maró folyadék + oy. 67. D. K. E. 68. Francia betűkapcsolás. 69. Oltár (latinul). 71. Ha (latinul). 72. O. G. K. 73. Izsák fia. 75. Malária elleni orvosság. 77. Nyugati nemzet. 79. Vissza: Mindennek ez az alapja. 80. Vissza: Fém. 81. Azonos 33. vízszintessel. 83. Ügyes politikájáról híres erdélyi fejedelem nevének kezdőbetűi. 84. Leánynév. 86. Ó (latinul). 87. Öszövségi alak. 88. Német fosztóképző. 90. Földtúró eszköz. 92. Azonos 37. vízszintessel. 93. Vissza: Európai nagyhatalom. 95. Ostoba. 98. Francia személyesnévmás. 99. Latin betűkapcsolás. 100. Könyveket fordít. 102. Rag. 104. Európa déli részén terül el.

Függőleges: 2. Így (németül) fon. 3. Vissza: király (franciául). 4. Férfinév. 5. Mindenkinek van. 6. Remeg. 7. Vissza: Személyesnévmás. 8. Ritkán kínálkozik. 9. Növény. 10. Bemenni (latinul). 11. Vissza: A vas is az. 12. Nem használt. 13. Ez döntötte meg Napoleon hatalmát. 17. XIX. századbeli híres magyar író és költő. 19. Azonos betűk. 21. Kötőszó. 23. Növény. 24. Ír. 26. Szarvas... 30. Hajban is van. 32. Itt (németül). 34. Túl. 36. Európai nemzet. 37. Azonos 37. vízszintessel. 39. Világrész. 40. Minden apának van. 42. Nem (franciául). 43. Midőn (latinul). 44. Kutya fajta. 47. Vissza: Leánynév. 49. Ilyen üveg is van. 52. Leánynév. 53. Vég (angolul). 54. Vissza: Is ellentéte. 55. Leánynév. 61. A mohamedánok szent városa. 62. Főzeléke. 63. Kincs (németül). H... 65. Európa legnagyobb folyója. 69. Diplomáciai nyelv. 70. Vissza: Afrikai állam. 74. Azonos betűk. 75. Kérdőszó. 76. Búzdítószó. 78. Kutya. 80. Vissza: Ázsiai nép. 82. Tengeri rabló. 85. Hátározószó. 86. Tőle (latinul). 89. Azonos 83. vízszintessel. 91. Ha (latinul). 96. Tas betűi keverve. 97. Gonosz (németül). 99. Azonos betűk. 101. Betű (fon). 103. Azonos betűk.

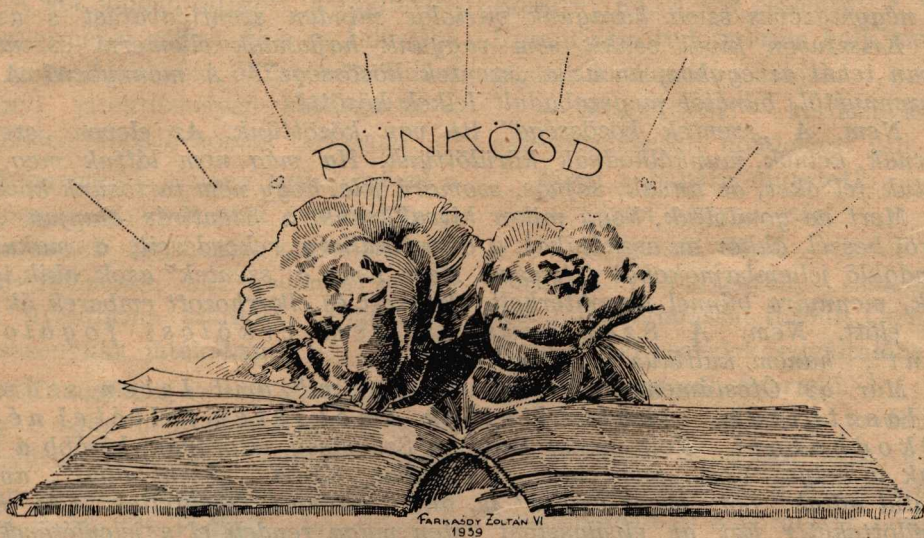
66?

93, 94?

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1939. MÁJUS.

XVII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM.

Pünkösdi lélek

Talán az ősi tűz szállotta meg, mert pünkösd reggelén, első harangszóra kertünkben mámorosan ünnepelt, kigyújtva lángját a pünkösdi rózsza.

S ahogy a ballagó népekre néztem, amint a templom-domb tövéhez értek, kerestem, hogy az arcuk bús ugarján kigyújtotta-e rózsáit a Lélek?

A Lélek, melytől megszépül a rút is s ami nélkül az angyalarc is lárva: az Isten lelke, mely szent egyetértést teremt az önző, széthúzó világba.

Szemem, kutatva arcról-arcra szálldos, míg fáradtan a világot bejárja,

s pünkösd reggelén első harangszókor a lélek jelét csak itt-ott találja.

— Pünkösdi Lélek, gyűjts hát lángra minket! Melegítsd át az ember-gépeket, a lég beszélő hullámát, a gyárok zsvajját, olvaszd szét az érceket,

miket ágyúkká vétkezett az ember s velük önnön lelkét a földre gyűri... Taníts meg, mit jelent szín-józanul az Isten lelkétől megrészegülni. —

és szórni mámorosan, boldogan magunkat, szertesét, szívünkbe nyúlva, míg arcunkon a tékozló öröm tüzes pünkösdi rózsáit kigyújtja!

Bódás János.

EGYHÁZAM

Pünkösdről mindannyian tudjuk, hogy a „keresztyén anyaszentegyház megalapításának” ünnepe. Pünkösöd tövében váltsunk tehát néhány szót arról: mi az én egyházam?

„Ecclesia sanctorum” — „szentek közössége”, mondja az Ágostai Hitvallás. Mi ez? Mit jelent ez? Hát vannak egyáltalán szentek? Hisz, úgy tudjuk, hogy négyszázéves szent haragunk vitrioloz minden szenttéavatást s az egy Jézus Krisztuson kívül senkit sem vagyunk hajlandók elismerni „szentnek”. Hol van tehát az egyház, ha az a „szentek közössége”? A mennyben? A földi élet szennyétől, bűnétől megszabadult lelkek között?

Nem. A „szentek közössége” itt van közöttünk. Az eleven „szentek” itt járnak, kelnek, munkálkodnak körülöttünk. Ha még nem láttuk meg, nem ismertük fel őket, az annak, sajnos, szomorú jele, hogy nem tartozunk közéjük...

Mert ne gondoljuk, hogy mikor hitvallásunk a Szentírás alapján „szentek”-ről beszél, akkor az askétákat, a bűnnélküliség rekordereit, a makulátlan és tündöklő jellembajnokokat érti azon. Nem. Épen a „szentek” azok, akik igazán tudják, mennyire bűnnel agyonterhelt, elveszett és elkárhozott emberek ők Isten színe előtt. Nem. A Szentírásban nem erkölcsi fogalom a „szent”, hanem kultikus fogalom.

Már az Ótestámentumban az volt a „szent”, amit Isten számára elválasztottak, elkülönítettek. Ahol Isten feltétel nélkül uralkodhatott. Volt „szent hely”, a Szövetség sátorának, később a templomnak a helye. Volt „szent idő”, a szombat napja. „Szent állat”, amelyet áldozatul adtak. Sőt „szent ember” is, akit Istennek szenteltek. (Az összes elsőszülötteket.) Ezt az elválasztást Isten maga rendeli el s jelenlétével teszi az elválasztottat szentté.

Az Újtestámentumban a homályos jelképek világossá lesznek és áttevődnek az emberre. A szent hely az ember szíve lesz: Isten akar benne lakozni. A szent idő: életünk minden perce, Isten akarja azt felhasználni. A szent áldozat, testünk lelkünk (Róma 12.1—2.). S „szent ember” mindenki, akit Isten a Szentlélek által elhívott Jézus Krisztus ismeretére, dicsőítésére és szolgálatára. Tehát a Szentlélek végzi ezt a megszentelést, „szentté tevést”. Elhív, vagyis előhív bűneim sötétségéből, amikor megvilágítja azokat előttem s összetör vele. Megszentel, amikor meg mutatja Krisztus értem hullott vérével s hitet ad a Megváltóban. S elválaszt a világtól, de nem külsőleg, hanem bent a szívemben. Elválaszt tehát attól a világtól, ami bennem van, de elküld ahhoz a világhoz, amely körülöttem van, hogy bizonyoságot tegyek néki Krisztusról és másokat is hívogassak a Vele való közösség áldott életújulásába.

Akikben a Szentlélek mindezt véghez vihette, azok „szentek”, még ha akármennyi gyarlósággal és bűnnel vannak is egyelőre tele. (Később az erkölcsi tisztulás is előre halad.) Azok átélték a pünkösdi-csodát, tagjai az „egy, keresztyén anyaszentegyház”-nak.

S csak így lehet valaki tagja. Az a külső szervezet, amelybe beletartoznak templomok, iskolák, papok, vallástanárok, presbiteriumok, gyűlések, és még sok ezer egyéb más, mind csak azért van, hogy te eljuthass a pünkösdi csodáig s beletartozz az „ecclesia sanctorum”-ba. Hogy veled is többen legyenek a „szentek”, akiket olyan csodálatos belső összetartozási érzet fűz egymáshoz, mint egy testnek sok millió sejtjét a bennük lakozó Élet...

Ez az én egyházam. Ez a tied is?

A BABA ✓

Irta: Bruoth János.

Ott játszadozott szép csendben a három kislány az öreg hársfa árnyékában. A két jobban öltözött, a földbirto-
kos gyermekei voltak, Gizi és Lili. Gizi egy nagy játékbabát öltöztetett, Lili a parányi játéktűzhelyen kavargatta a különböző lábosok homok tartalmát.

A harmadik kislány egy seprővel a kezében a kavicsos utat sepergette. Ő volt a cseléd. Apja, mint kocsis szolgált az uradalomban, hát a lánya bizony csak ilyenforma szerepet kaphatott a kisasszonykák játékában.

Fájt nagyon a szíve a szegénykének, hogy ő soha nem nyúlhatott ahhoz a gyönyörű babához, „akinek” szebb ruhái voltak, mint neki. Ő soha sem öltöztethette föl. Pedig — Istenkém — olyan szépre csinálták. Úgy mozdítja a kezét is, mint egy igazi és a szemét is lehunyja, ha lefektetik. És olyan pompás szép haja van. Mintha aranyból lenne!

A kis Bözsi csöpp szívének minden vágyát és szeretetét a baba felé sugározta. Boldog volt, ha maszatos ujjacskáival lopva végigsimíthatta bársonyos ruháját. De ilyenkor rendszerint összeszidták kis „úrnőt”. A cseléd dolgozzon, — adták ki a parancsot és a kicsi lányka ősi paraszti engedelmességgel, zokszó nélkül, de sajtó szívvel dolgozott, még a játékban is. Talán még boldog is volt, hogy legalább láthatta „Őt”. Őt, álmai tündérét, az elérhetetlen baba-hercegnőt, „akit” neki csak csodálni szabad, messziről és észrevétlenül azt is.

Most is söprögetés közben, megállt és nézte, hogy adja föl Gizike a kabát-

káját. A baba viaszarca Bözsire nézett. Ó Istenem, de szép is volt! Ránevetett Bözsire! Rá, a kis cselédre! A visszafojtani nem tudott öröm halk kis kacagásban kicsúszott a száján.

— Mi az Bözsi? — kérdezte komikusan összeráncolt homlokkal Lili.

Bözsi a babára mutatott:

— Olyan nagyon szép.

— Dolgozzál Bözsi — szólt rá szigorúan Lili és affektált, a szüleitől halott fölháborodással fordult Gizikehez, — Ezek a mai cselédek, egyáltalában nem akarnak dolgozni. Szörnyű.

Bözsi pedig dolgozott tovább nagy igyekezettel. Sápadtka arca kipirult, rózsás nyelvecskáját is kidugta a nagy bűzgalmában és söprögetett a kis lélek fáradhatatlanul.

— Gizi, fölöltöztetted a babát?

— Igen.

— Kész az ebéd. Bözsi.

— Tessék.

— Gyere ide beviszed az ebédet.

Lili kitálalt. Bözsi örömmel dobta el a seprőt és óvatosan vitte a csöpp tálcán a csöppnyi edényeket a kis asztalkához.

— Most pedig eriggy vízért Bözsi. Mosogatni kell.

— Igenis — motyogta szomorúan a kislány.

Vízért kellett menni és nem láthatta, hogy fog enni a baba. Engedelmesen kezébe fogta a vödörskét és szaladt a kút felé. Két szőke varkocsa úszva lebegett utána a levegőben.

Odaért a kerekeshúthoz. Erőlködve fölhúzta a nehéz vödört. Bekapcsolta a

kereket. Odament az ajtóhoz, hogy vizet merjen a kútba lógó vödörből. Még egyszer visszapillantott, hogy mit csinálnak a babával. Etették még mindig. Ha nagyon siet, még láthatja, hogy fogja Gizike megtörölni azt a gyönyörű száját neki.

Nem húzta föl elég magasan a vödört. Alig érte el. Fél teste belelógott a kútba, ahogy behajolt a vízért. Lábai sem érték a földet. A hasával támaszkodott a kút peremére. Egyszerre csak megbillent. Elvesztette az egyensúlyát. Kapaszkodott volna, de nem tudott mibe. Föllibbent a kis piros szoknya és Bözsi belezuhant a kútba.

Gizi éppen abban a pillanatban nézett oda, mikor Bözsi két lába eltűnt a kút ajtajában. Fölugrott. Kezéből kiesett a baba és fölsikoltott:

— Bözsi!

— Mi az? — kérdezte Lili.

— Beleesett a kútba, — jajgatott rémülten a másik.

A két gyerek hangos kiabálással, szörnyülködve, sikoltozva szaladt a ház felé. A zajra kifutott az apjuk.

— Mi az? Mi történt?

Azok csak sápadtan, dadogva mutogattak a kút felé:

— Bö... bö... bö... zsi...

— Bözsi beleesett a kútba?

— Igen...

— Jó Isten. Emberek! Létrát, kötelet! Gyorsan...

Hamarosan az egész tanyaudvar népe ott tolongott a kút körül. Az aszszonyok jajgattak. Különösen az egyik. Őrjöngve tépte a haját és rikácsolva ordított:

— Bözsikém! Édes kis lányom!

— Jaj mi lesz velem! Jaj jaj jaj jaj.

Egyesek próbálták vigasztalni.

A földbirtokos sápadtan állt a kút mellett és figyelt lefelé. Két ember óvatosan eresztett le egy harmadikat a kötélén.

Gizi és Lili tágranyílt szemmel szepelve ott álldogáltak kissé távolabb. Talán érezték félig-meddig, hogy ők a hibásak. Hiszen ők küldték vízért a kis Bözsit.

— Húzzák föl, — hangzott az úr szava.

Abban a pillanatban mindenki elhallgatott. Lélekzetviassafojtva várták, hogy mit hoz a következő perc.

A kút szájában megjelent a leeresztett ember. Karjában ott tartotta az eszméletlen kislányt.

Az anya odarohant és őrjöngve rántotta magához a gyermekét.

— Bözsikém — jajdult föl. — Jaj Istenem meghalt.

— Dehogyan halt — hangzott a kútból fölhúzott ember nyugodt szava. — Hiszen ver a szíve.

Lefektették a gyermeket a fűre. Vékonyka tagjaihoz hozzátapadt a ruha. Olyan volt szegényke, mint egy ázott kis egér. Fehér homlokáról csurgott a vér.

— Hogy vérzik! — Jajgatott az anyja. — Istenem, Istenem, meg fog halni.

A nagy ágyban szinte elveszett a csöppnyi lányka. Csak a homlokát borító fehér kötés alól kicsilllogó két ijedt nagy szeme mutatta, hogy ott valami élőlény van.

— Ott járkálsz mindig, ahol nem kellene — szidta az anyja. Hangjából kiértett, hogy örül, hogy még szidhatja a kis „csavargót”. Aggodalmasan néha odapillantott az ágyba, ahonnan minden mozdulatát követte a két szem.

— Mondtam neked mindig, ne járkálj a kút körül. De neked nem használ

a szép szó, míg így nem jársz osztán. Nincs egyéb dógom, mit gondolsz, mint-hogy még ápoljalak?

— Na, hogy van a kis beteg — nyitott be ezzel a szóval az ajtón a föld-birtokosné, hátamögött két megilletődött kislányával.

— Köszönöm kérdésit, nincsen már annak semmi baja. Éppen most szidtam, hogy mért kell neki a kút körül tekeregnie.

Az asszony odament a kis Bözsihez. Szép fehér kezével megsímogatta az arcocskáját.

— No! Akarsz-e valamit? — kérdezte tőle gyengéden.

Az csak hallgatott nagy illedelmesen és néha-néha odapillantott kis barátnői felé, akik némán, érdeklődve figyelték.

— Mondd meg csak bátran, kislányom, — beszélt hozzá kedveskedve a nagyságos asszony. Szeretnél-e valamit?

— Szeretném — suttogta végül Bözsi, de nem tudta tovább mondani, olyan nagy merészségnek tetszett előtte. Szinte szentségtörésnek.

— Nos, mit szeretnél?

— Szeretném — kezdte megint a kislány. Sápadt kis arca egészen kipirult, szeme könnybe lábadt és remegő, forró imádkozó hangon mondta:

— Szeretném felöltöztetni a babát.

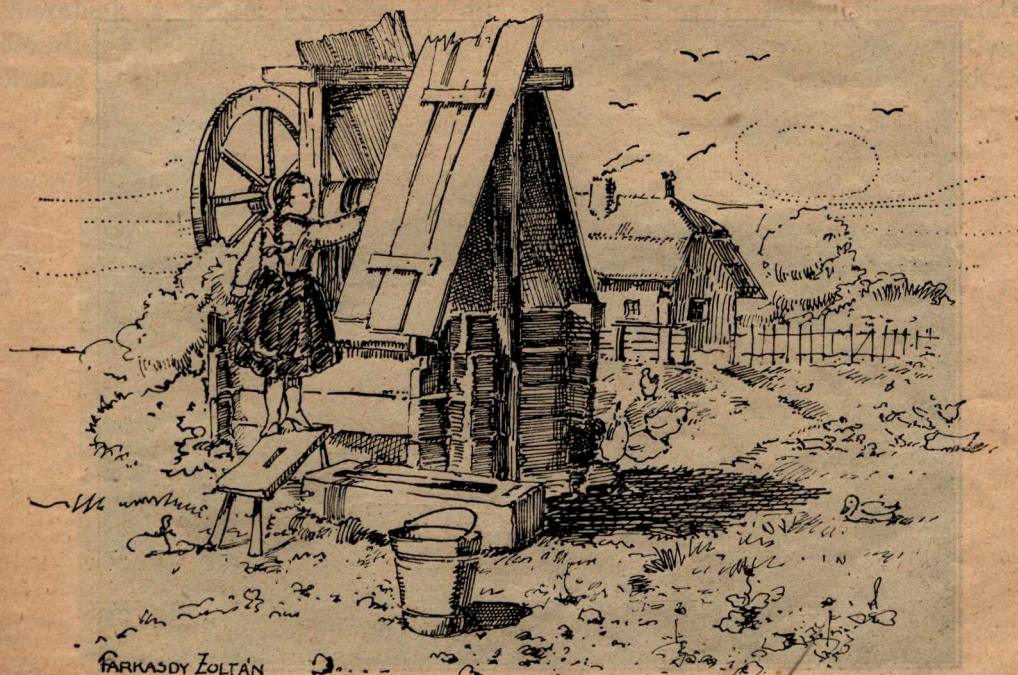
— Milyen babát? — kérdezte csodálkozva az úrnő.

— A miénket — szólaltak meg Gizi és Lili. Már fordultak is ki, hogy elhozzák őt, a BABÁT.

Este aztán már ott aludtak egymás mellett. Bözsi és a Baba.

A kislány boldog mosollyal ölelte magához a lehúnyt szemmel fekvő viaszbabát.

A baba is mosolygott álmában, úgy látszik jól érezte magát ott, a kis „cseléd” egyszerű ágyában.

FARKASDY ZOLTÁN
1939.

Odament a kerekeskúthoz...

A tűzhányók szigete

Jáva szigetéről van szó, mely gazdag kincsei és természeti szépségei révén a föld legsűrűbben lakott vidéke lett. Pedig itt az emberek állandó veszedelemben élnek, mert a szigeten negyven működő vulkánt tartanak számon. A vulkánok miatt állandó a földrengés veszedelme is, szinte alig mulik el nap földrengések nélkül. A tudományos megfigyelő állomások évenként körülbelül négyszáz földrengést észlelnek. Persze a földrengéseknek nemcsak vulkánikus okai lehetnek, előidézhetik a föld belsejében beálló változások, földrétegüledések, földcsuszamlások is. 1926-ban volt Jáván ilyen eredetű nagyobb földrengés, mely rombadöntött egy virágzó v árost és hajléktalanná tett 70.000 embert.

Pár évvel később újabb nagy katasztrófa zúdult Jávára. Két hónap

alatt 60 földrengés volt, melynek következtében kb. ötezer ház dőlt romba és majdnem ezer ember vesztette életét. A folyók megáradtak, medrükből iszap-lávatömegek törtek elő s elborították a házakat. A földrengések is rendkívüli pusztítást végeztek mind az európaiak téglaházaiban, mind a benszülöttek vályogviskóiban. Még aránylag a faházak állnak ellen legjobban a veszedelemnek.

Ennek a földrengésnek sem vulkáni erő volt az okozója, de a vulkánok is gyakran megremegtetik a földet. A veszedelmes helyzetre való tekintettel nagyon sok megfigyelőállomás van Jáván, amelyek szemmeltartják a működő vulkánokat. A legcsekélyebb gyanús jelre kiköltöztetik a veszélyeztetett falvakból a lakosokat és biztonságba helyezik őket. Épp ezért szinte lehetetlen, hogy

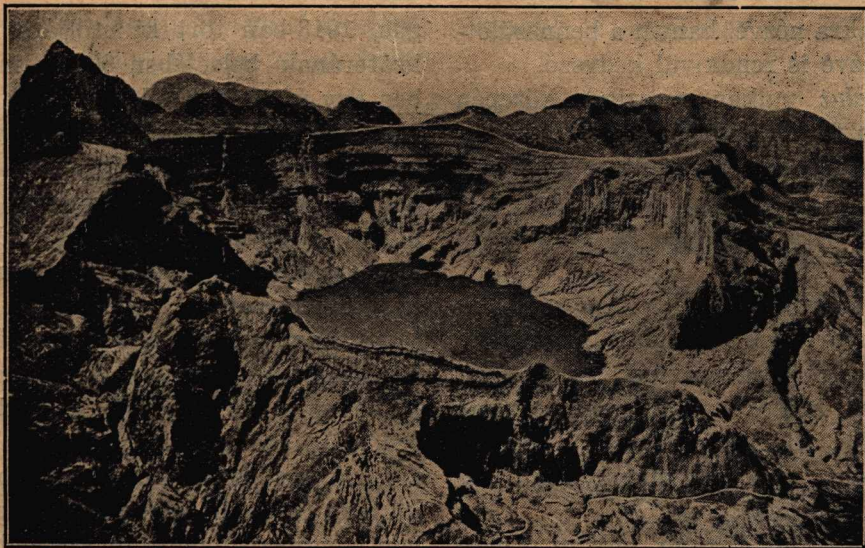
A Lamongan vulkán.

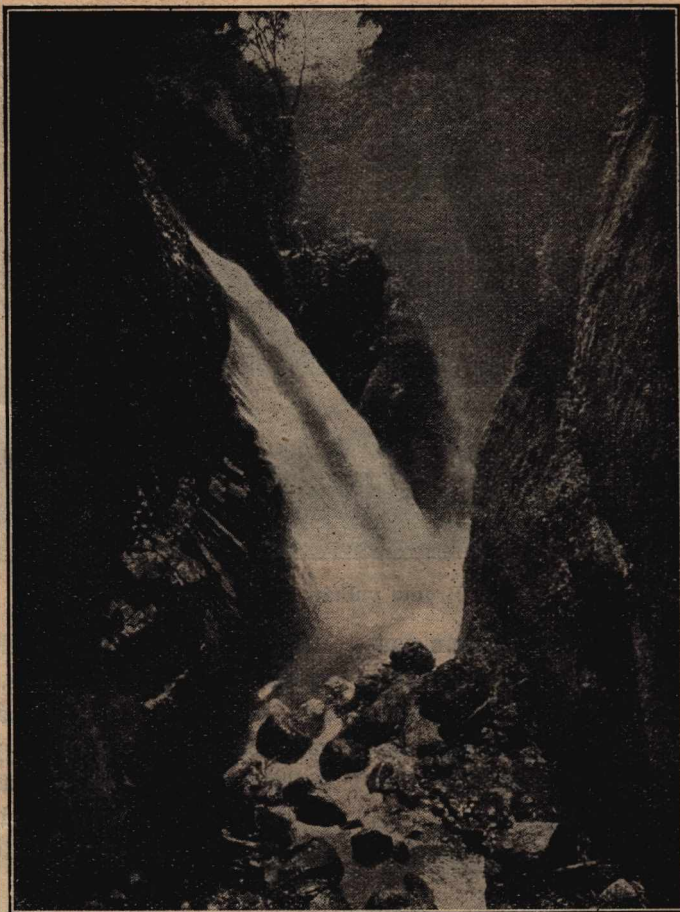
A Bromo vulkán kitörése.

a működő kráterek Jávát váratlan csapással sújthassák. Ha a vulkánok mégis elég sok emberéletet követelnek áldozatul, annak az az oka, hogy meggondolatlan gyermekek és vakmerő turisták felhatolnak a kráter közelébe és ott áldozatul esnek a feltörő mérges gázoknak.

A vulkánok környéke természeti szépségekben igen gazdag. A Bromo vulkán környékén nagyszabású üdülőhely van, mert a klímája nagyon kellemes. A 2000 méteres vulkán körül ugyanis a 35°-os átlagos jávai hőmérséklettel szemben mindössze 16 fok az átlagos hőmérséklet. Ez pedig nemcsak az

A Kelut vulkán krátere.

Az Idjen-tó
vizesése.

európaiakra nézve, hanem a bennszülöttekre nézve is rendkívül kedvező.

A *Kelut* vulkán a sziget közepén 1919-ben tört ki utoljára. Kráter-tavainak víztartalma lezúdult a környező vidékre, és igen nagy pusztítást vitt véghez a virágzó kávé- és teaültetvényekben.

Vulkánikus vidék az *Idjén*-fennsík is. Gyönyörű fekvése miatt nagyszámúban keresik fel a turisták és üdülők. Hatalmas krátertavából nagy vizesés omlik alá, melynek érdekes jellemvonása, hogy vize nagymennyiségű keserűsöt tartalmaz.

A *Goenveng Raveng* vulkán Kelet-Jáva legmagasabb hegye, 3328 m ma-

gas. 1913-ban tört ki utoljára s nagy kráterának belsejében 600 m mélységben egy új kráter keletkezett.

A *Klakak-tó* mellett a *Lamongan* vulkán szép kúpja emelkedik. A vulkánokon kívül páratlan szépséget kölcsönöz a szigetnek a kialudt vulkánok, megkövesedett lávamezők, kénes- és keserűvízforrások, vizesések, krátertavak nagy száma. A sok szépség mellett azonban ott az állandó veszedelem... Mi lenne a kis szigetből, a gazdag őserdőkből, a dús rizsföldekből, a kincset érő tea- és kávéültetvényekből s az itt lakó 50 millió emberből, ha egy napon egyszerre felhördülne és háborogni kezdene a negyven tűzhányó?

Csillagászati számok

Mióta a csillagászat odáig fejlődött, hogy az égitestek távolságait meg tudja mérni, vagy ki tudja számítani, attól kezdve hihetetlenül nagy számok kerültek forgalomba, úgy, hogy a csillagászati szám külön fogalommá lett. Ezzel jelölik meg a mindennapi életben is igen gyakran a nagyon nagy számokat. Még is nem mindig és nem mindenki tudja pontosan megmondani, hogy mit is képzeljen el akkor, amikor csillagászati számokról beszél, vagy hall.

Minthogy itt igen nagy számokat kell elképzelnünk, kezdjük talán egy általánosan ismert mennyiségű feladattal,

1 sextillió =

1,000000,000000,000000,000000,000000,000000

Ennyi pengőt nyilván a világ egyetlen bankja sem tudna kifizetni. Ez a kijelentés azonban koránt sem ad képet ennek a számnak a nagyságáról, azért azt más úton próbáljuk megközelíteni. A föld köbtartalma 1083 ezer trillió köbdeciméter. Ha tehát Földünk aranyból volna, akkor annak tömege 20 quadrillió

amely igen nagy, valóban csillagászati eredményekre vezet és amelyet nem lesz egészen céltalan pontosabban átgondolnunk. A feladat a következő. Mennyire növekedett volna föl a mai napig a Krisztus születésekor 5%-os kamatra elhelyezett egy filléryi tőke? A kérdésre (négyjegyű logaritmus-táblát használva) azzal a meglepő eredménnyel felelhetünk, hogy a felnövekedett tőke mai értéke 1343 sextillió pengő. Ez annyit jelent, hogy ha számokkal ki akarnánk írni, az 1343 után még 36 nullát kellene írunk, az egész tehát egy negyven jegyű szám. E szerint

és 910 ezer trillió kilogramm; végül ennek értéke (1 g aranyat 4 P-vel számítva) 83.640 quadrillió pengő. Számokkal kiírva itt a 34.640 után még 24 nullát kellett volna írunk. A quadrilliót így írhatjuk fel — hogy most másképpen fejezzük ki magunkat —

1 quadrillió =

1,000.000 × 1,000.000 × 1,000.000 × 1,000.000

Mint látjuk, ez a földünkkel egyenlő nagyságú aranygömb koránt sem volna elégséges az egy fillér felnövekedett összegének kifizetésére, hanem ahhoz kereken 16 milliárd ilyen aranygömbre volna szükség. Hogy erről az újabb számról fogalmat alkothassunk magunknak, képzeljük el, hogy aranyeső hullana az égből és minden percben egy ilyen a földünkkel egyenlő nagyságú aranygömb hullana alá. Ekkor ennek az aranyesőnek 30.000 évig kellene tartania. Bizonyára ez az oka annak, hogy

a takarékpénztári betétkönyvek rendszerint olyan kikötést is tartalmaznak, hogy a betett tőke kamatozása megszűnik, ha az kamatos kamataival eredeti értékének kétszeresére növekedett.

Miután most már kissé megbarátoztunk a nagy számokkal, hagyjuk el a Földet és induljunk el a csillagok felé. A csillagok közötti távolságokat azonban rendszerint nem a mindennapi életben használatos hosszúság-egységekkel szokták kifejezni, hanem egy új csillagászati egységgel és az a fényév. Első

dolgunk megint azt a kérdést tisztázni, mit értsünk egy fényév alatt. A fény hihetetlen sebességgel mozog, amennyiben 300.000 km-t tesz meg másodpercenként. A földgömb kerülete 40.000 km lévén, a fény, ha körpályán haladna 1 másodperc alatt $7\frac{1}{2}$ -szer futna körül az egyenlítőn. Ilyen sebességgel haladva a fény 1 év alatt 9 billió 467.000 millió km utat tesz meg. Ezt nevezik egy fényévnek és a csillagászatban ez a távolság a hosszúságmérés mértékegysége.

Naprendszerünkben maradvá aránylag még elég kis távolságokkal kell számolnunk, hiszen a legtávolabbi bolygó, a Plutó, mindössze csak 5.920 millió km-nyire van a naptól, amely távolság fényegységekbe átszámítva valamivel kevesebb mint 6 fényóra. A Plutóról tehát a fény nem egészen 6 óra alatt érkezik el hozzánk. Lényegesen megváltozik a helyzet, ha az állócsillagokat akarjuk megközelíteni. A hozzánk legközelebb lévő állócsillag a Proxima Centuri távolsága 40 billió km. Ezt már célszerűbb lesz fényévekben kifejezni, amikor lényegesen kisebb számot kapunk, a kérdéses távolság ugyanis 4.27 fényév. Ez tehát annyit jelent, hogy ha egy fényjelet vagy valamilyen szikratávíró jelet adnánk le a világűrbe (a fény és az elektromágneses hullámok terjedési sebessége egyforma), ez a jel 4 év és 3 hónap múlva érkezne el a Proxima Centauriban lévő felvevő állomáshoz. De próbáljuk meg más úton is megközelíteni ezen távolság fogalmát. Föltéve, hogy a világűrt levegő töltené ki, úgy, hogy a hanghullámok is eljuthatnának a földről a csillagokba és viszont és ebben a csillagokban egy hatalmas robbanás történe, amit nálunk is meg lehetne hallani, akkor is csak a robbanás megtörténte után kb. 3 millió

év múlva jutna el hozzánk a hang, egy gyorsvonat pedig óránkénti 60 km-es sebességgel haladva csak 75 millió esztendői folytonos utazás után. Mint látjuk ezekben a dimenziókban már nem könnyű dolog az elképzelés, pedig még csak a kisebb csillagászati távolságoknál tartunk. A Sarkcsillag már valamivel messzebb van tőlünk, csaknem 9-szer olyan távol, mint előbbi csillagunk, távolsága 36,6 fényév. Itt és a nagyobb távolságoknál már csak fényévekben beszélünk, a kilométerekben való számolás teljesen felmondja a szolgálatot. Hiszen ha a hozzánk legközelebbi csillagok távolságát 10 vagy 100 billió km-ben fejezhetjük ki, a milliárdok milliárdjainak trillióiban kellene beszélünk, ha azoknak a legtávolabbi csillagoknak távolságait akarnánk kifejezni, amelyek a csillagász távcsövének látómezejében még észrevehetőek. Azonban még fényévekben beszélve is elképesztő számokat kapunk.

A mi Napunk összes bolygóival együtt egy nagy csillagászcsaládba tartozik, amelyet a csillagos égről mindannyian nagyon jól ismerünk és aminek a Tejút rendszer a neve. Ez a Tejútrendszer igen nagy kiterjedéssel rendelkezik, átmérője mintegy 220.000 fényév és több milliárd csillagot foglal magában. A csillagászati műszerek tökéletesedése folytán azonban ennél az igen tekintélyes távolságnál sokkal távolabbi millió fényévekben kifejezhető messzeségben lévő részeit is felderítették a Mindenségnek. Az a legnagyobb távolság, ameddig a csillagászati teleszkópok eljutottak, nem régen még 70 millió fényév volt, csak legújabban fedeztek fel a bergerdorfi csillagvizsgálóban egy ködcsoportot, amelynek távolságát 105 millió fényévre becsülik. Hogy végül a

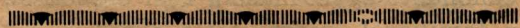
lehető legnagyobb távolságot is ideírjuk, a Mindenség sugara *de Sitter* csillagász legújabb vizsgálata szerint 2.000 millió fényév.

Mit lehet mindebből elképzelni? *Jeans* angol csillagász a következő min-tával szemléltette a viszonyokat. Ha Napunkat egy porszemnek tekintjük, a Föld pályáját pedig egy gombostűfej kerületének, akkor a Proxima Centauri távolsága kb. 200 méter, a Tejútrendszer pedig az amerikai kontinens méreteinek felel meg. Ha most a Tejútrendszeren túl haladunk — az előző arányban építve tovább modelünket — kb. 50.000 km távolságban helyezhetjük el a Tejútrendszernek megfelelő legközelebbi csillagcsaládot és így tovább haladhatunk minden irányban átlag 50.000 km-ként helyezve el egy-egy csillagcsaládot összesen 2 milliót. Ekkor sikerült ábrázolnunk a Mindenségnek azt a részét, amelyet a csillagászati teleszkópok eddig felderítettek. Ez a modell így egy $6\frac{1}{2}$ millió km sugarú gömb, amely pedig csak az eddig ismert csillagokat tartalmazza és ebben a képben a mi Napunk egy porszem, Földünk pedig még kisebb porszem, amelyet a legerősebb nagyítású mikroszkóppal sem tudnánk meglátni!

Miután így szerencsésen eljutottunk a világ végére, térjünk vissza a Földre. Fejünk még szédül a Mindenség méreteitől, tántorogva járunk apró földi dimenziókban s amikor egy kicsit magunkhoz térünk, első gondolatunk az, hogy ezek a csillagászati számok valóban csak a csillagászok számára léteznek, ezt a fogalmat a mindennapi életben élő ember nyugodtan nélkülözheti. A dolog azonban nem egészen így áll, mert csillagászati számok a hétköznapi életben is előfordulnak. Hogy csak egyetlen példát

említsek, gondoljunk egy mozdonyvezetőre, aki gyorsvonaton teljesít szolgálatot és munkaideje napi 10 óra. Ha a gyorsvonat óránként 100 km-t tesz meg (manapság ennél nagyobb sebességű gyorsvonatok is közlekednek), akkor a mi mozdonyvezetőnk minden nap 1000 km-t utazik, ami 300 munkanapot számítva, évi 300.000 km-t jelent, vagyis pontosan annyit, amennyit a fény minden másodpercben megtesz! — Ha ez a mi mozdonyvezetőnk 30 évi szolgálat után nyugdíjba vonul, elmondhatja, hogy igen nagy távolságot utazott életében és ez igaz is. Ha nem is látogathatót volna el valami távoli égitestre, de ennyi utazással „ide a szomszédba”, a Holdba többször kirándulhatott volna. Ez a 30 évi út, pontosan 9 millió km már egy törpe lehet a csillagászati számok országában, bár igaz, hogy csak igen kis törpe, mert hiszen csillagászati mértékben kifejezve mindössze csak $\frac{1}{2}$ fényperc

Dr. Bukovszky Ferenc

A világ legnagyobb csillagvizsgálója készül s ma már közel van a befejezéshez. Kaliforniában, San Diegótól 90 kilométerre, a Mount Palomar hegyen építik ezt a csillagvizsgálót, amely új feladatok elé állította a tudományt és a technikát. Különös nehézségeket okozott a nagy kupola elkészítése, amelynek átmérője 41 méter s a nagy teleszkóp befogadására szolgál. Ezt alumínium gerendákból és lemezekből állították elő.

A nyers kakaóbab évi behozatala nálunk 1,399.000 pengőt képvisel.

641 ezer magyar él az Egyesült Államokban, 60 ezer Braziliában, 15 ezer Argentínában, 3 ezer Uruguayban.

Az elmúlt évben Budapesten több mint 134 millió telefon-beszélgetést bonyolítottak le, 70.391 telefon-készüléken.

A velencei tó területe 26 négyzetkilométer. Forrása nincs, de 14 patak vize táplálja.

A vitéz szakács

Irta: Farkas Zoltán.

Keveset beszélők nemzetségébe tartozunk. Odahaza a „faluban”, ahol a „nemzetség” földet túr, bort nyakal, kereskedik, vagy semmit-tesz, (amint kinek-kinek a létállapotja parancsolja), az *Ordások* nagygyűlései (hol a korcs-mában, hol valamelyik atyafinál), inkább nagy hallgatásokból tevődnek össze, mint nagy beszélgetésekből. Nem csoda hát, ha ifjúkori látogatásaim idején délutánokat elüldögéltünk nyugalmazott tanító nagybátyámmal a méhesben anélkül, hogy csak egy mondatot is megkockáztattunk volna. Pedig 20 éve nem látott. Lévéen akkoriban éppen 20 esztendő. Sőt az apámat se látta soha, mert az meg fiatalon elkerült a faluból. S mégsem találtunk semmi lényeges beszélni valót. Ami fontos volt, azt elmondtam az első délután. Ő is elmondott egyet-mást a régi öregekről, a familiáról, megmutatta a féltve őrzött családi kincset, a kutyaabórt, amelyet néhai Ordas János a török elleni vitézkedésért kapott az 1600-as évek elején, aztán vége, elintéztük a beszélgetést egy egész hétre. Magáról egy szót se szólt. Pedig, amint másoktól elkapkodtam pár szót, kész regény lehetett az élete.

Akkurát ilyen az apám is. Városban ütődött-vetődött egy életen keresztül, hát beszélgetni még csak lehet vele valahogy erről-arról. Annyira már csi-szolódott rajta az ősi természet. De, hogy önmagáról meséljen el valaha valamit, azt még nem értem meg soha. Itt van pl. a nagyháború. Mit tudnak róla mesélni volt közvitézek és tartalékos tisztek, ha egyszer hallgatóságot talál-

nak vagy társaságban elindítják a világháborús témát! Az embernek már a könnyökén nőnek ki apró kis élményeik. Három évig voltam együtt egy faluban egy orvossal. Nem is mondhatnám, hogy nagyon sűrűn találkoztunk (hisz' bennem is Ordas vér kullog, nem vagyok nagy társasági ember), mégis legalább tizenötször hallgattam végig egy szürke kis történetet, amely összevissza arról szólt, hogy egy szanitésszel átküldték valahová. Útközben észrevették őket az olaszok és odapörköltek egy-két kartácsot, mire ők megbújtak a bokrok közt s csak jó félóra múlva mertek továbbmenni. A csattanója pedig az volt, ahogy szanitész jó paraszti nyelven elmeséli a társainak: „Alig hogy csak egyet pukkan, a бүдös máris odasuttyan...”

Hát az én apám is oda volt vagy három és fél évig mint öreg népfelkelő. Még pedig mindig a sűrűjében. Ép csak Károly király idején tudta végre kikérvenyezni édesanyám, hogy mint idős és hatgyermekes apát elhozzák a tűzvonalból és frontmögötti szolgálatra oszták be. Mikor hazakerült, egy esztendeig nyomta az ágyat valami háborús betegséggel. De arról, hogy mit élt át az alatt a három esztendő alatt, soha egy szóval nem mesélt.

Amit elmesélt, azt is annak köszönhetem, hogy egyszer igen felmérgeződött vala az evilági igazság vakságán.

— Heh, kivel találkoztam ma' Hogy a súly egye meg a dolgát! — toppantott be egy nap hozzám.

— No kivel?

— Hát a Kremeczcel. Vagyis most má' vitéz Kerekes.

— Az meg kicsoda?

— Hát a szakács. Hallottál ilyet? Vitéz lett belőle! Hogy a nyavalya... Hisz akkor én százszor vitéz lehetnék!

Mér'? Hogy? Mi? — néztem rá értetlenül. Erre aztán elhelyezkedett és elkezdte mesélni a Kremecz, azaz hogy most már vitéz Kerekes történetét.

— Tudod menázsit hordtam akkorigban a lövészárokból a tiszteknek. Kutya egy munka volt. Jó másfélórát kellett gyalogolni s közben állandóan lötték a terepet az olaszok. Hol előttem, hol mögöttem csapkodott be a gránát. Már ismertem a muzsikáját. Hol az egyik falhoz lapultam, hol a másikhoz. Szórta a földet-követ garmadával, de mindig az árok másik oldalának. Hál' Istennek sohse lett semmi bajom. Pedig három hónapig hordtam.

— Hogy, hogy se, egyszer a tiszturak azt akarták, hogy jöjjön ki velem a szakács is. Ez a Kremecz, vagyis most má' vitéz Kerekes. Sehogy se tetszett neki a dolog, de hát parancs, parancs. Elindultunk. Sárga volt a Kremecz, mint az őszi falevél s egyre csak a fejét kapkodta. Magyaráztam én neki, mire kell ügyelni, hova kell lapulni, de az ahelyett, hogy lapult volna, mindig elkezdett futni, mint egy bolond. Ahogy közelérünk az állásokhoz, egyre mérgeesebb lett persze a dolog. Mindig nagyobb gránátok potyogtak és mindig a közelünkbe. A Kremecz persze ugrált, futott, ordított nekem vissza, hogy siessek, mert itt veszünk, de én csak nevettem magamban és ballagtam egyenletesen, ahogy szoktam. Nem is tudtam volna rohángászni, hisz úgy tele voltam pakolva, mint egy sivatagi teve.

Egyszer aztán gyűtt ám egy nagy gránát a javábul. Na, gondótam, mikor a rekedt bögése fülembe ütődött, erre jó lesz vigyázni. Még akartam volna kiáltani Kremecznek is, de addigra már be is csapott és éppen kettőnk között szakította be az árkot. Azt még láttam, hogy Kremeczet alaposan földhözvágta a légnyomás, mert nem lapult az oldalnak, de aztán annyi törmelék omlott közénk, hogy nem láttam többet. Mire a törmeléken átkecmeregtem, Kremecz nem volt sehoh. A két ebédhordót ott találtam eldobva, azt valahogy magamra aggattam. (Ki nem ömlött belőlük semmi, mert légmentesen zártak a fazekak.) Mire bevergődök az állásba, már úgy fogadtak, mint aki a mennyből tért vissza. Kremecz már mindenütt elhíresztelte, hogy eltemetett a gránát. A tiszturak nagyban búsultak a jó ebéd után és elkeseredve rágták a „zvibakot”. Egész megéjleneztek, amikor mégis betoppantam. Még szívarral is megkínáltak.

Kremecz aztán újra hátrament. Többet nem hívták a tiszturak. Én meg hordtam az ebédet mindennap, épúgy mint eddig. Egy nap kérdik tőlem ott a konyha tájékán, hogy mi is volt velünk, mikor a Kremecz kijött velem, mer' hogy a Kremecz bejelentette az esetet kitüntetésre, jelentsem be én is. (Valami nagyfejű járt ott és kihirdették, hogy aki csinált valami érdemeset, bejelentheti raporton kitüntetésre.) „Mit jelentsek be, mondom nekik, beütött egy öreg szivar, jó szétpökte a földet, de meglapultam, oszt nem lett semmi bajom. Ilyesmi mindennap meg-esik tízszer is. Mit jelentsek be rajta? Ezér' ugyan nem kap a Kremecz medáliát.”

— Pedig hát itt van la! vitéz Kerekes lett belőle. Azzal a medáliával, amit akkor kapott. Hogy mit adott be róla, mit se, ki pártfogolta, ki se, nem tudom, mert én aztán hamarosan elkerültem onnét, mikor anyátok hátrakérvényeztet. De hogy nincs igazság a földön, csak az megy valamire, aki tudja jártatni a száját, az aztán bizonyos. Aszondom fiam, tanulj meg beszélni!

És hogy jó példát mutasson, ettől fogva egy szót se szólt többet.

*

Nem baj, apám, ha nem is lettél „vitéz Ordas”, ha nem volt is ezüst-

medáliád idelent, azért a magyarok Istene nagyon jól tudja, kiknek a hűségén és becsületén maradhatott meg ez az ország ezer éven át magyarnak. Biztos vagyok benne, hogy ezóta már leszakított egypár ezüstcsillagot és azt rakta a melledre medáliának ott a menyei vitézek seregében. Én meg a hangos beszéd helyett mégis inkább a kemény helytállást, szótlán, becsületes hűséget, alázatos szerénységet tanulom meg tőled. Pedig bizony még mindig olyan világ járja idele, hogy medáliát aligha kapok érte...

Közelebb az Úrhoz

*Bár tűnnek az évek,
percek elsuhanak,
aki Krisztus híve,
ó, milyen jó annak!
Minden óra multán
egy az, amit érez,
Közelebb az Úrhoz,
Szerető szívéhez.*

*Mindenen keresztül
napsütésen, vészen,
mígnem fénylő arca
felragyog egészen.
mígnem az utolsó
árny is semmivé lesz,
Közelebb az Úrhoz,
Szerető szívéhez.*

*Öbenne nyugodva
Öbenne pihenve,
mit árt, ha vihar zúg,
bósz birokra kelve.
Kebelén a lélek
szent nyugalmat élvez.
Közelebb az Úrhoz,
Szerető szívéhez.*

Túrmezei Erzsébet.

Olvasó nő.

Móritz Sándor fametszete

„ÉS LESZTEK NÉKEM TANUIM.”

Csel. 21,15—26.

Hívös fogadtatás.

Cézareából Pál többekkel fölmegey *Jeruzsálembe*. Vele Lukács is, ki ezeket leírja. Útközben valahol egy *Mnáson* nevű tanítványnál megszállnak. Csak itt találjuk említve nevét. Bizonyosága ez is annak, hogy mindenfelé voltak névtelen tanítványok.

Tehát újra Jeruzsálemben. Vagy tíz esztendeje már annak, hogy utoljára együtt voltak az apostolok az apostoli zsinaton. Azóta sok minden történt. Péter és János nincsenek már — úgylátszik — Jeruzsálemben. Az ifjú Pálból pedig öreg embert faragott a rettentő méretű világmunka. Bizonyára diadalkapuvál várják!? Oh dehogy! Nagyon *hívös* a fogadtatás. A jeruzsálemi s általában a palesztinai gyülekezetek meglehetősen visszaestek a *zsidóságba*. Prédikálják ugyan Krisztust, de kitartanak hűséggel a zsidó törvény szokásai mellett is. Pál pedig úgy hódította meg a pogány világot, hogy a zsidó törvényt teljesen félretette. Ime, a régi ellentét, nemhogy enyhült volna, csak kiélesedett.

Jakab bölcs közvetítő szerepre vállalkozik. Azt tanácsolja Pálnak, hogy a közhangulat megváltoztatására mutassa meg a törvényhez való ragaszkodását. Négy szegény zsidókeresztény férfiúval együtt, kik *nazireusi fogadalmat* tettek, de nem bírják megfizetni a vele járó áldozati szertartások árát, végezze el ő is a templomban a megtisztulást s fizesse meg a magáéval azokét is. Milyen megaláztatás ez Pálra! De a békesség kedvéért elfogadja. Miféle fogadalom a nazireusi? Aki ezt tette, az legalább 30 napig nem nyiratta meg a haját, nem élvezett szeszesítalt s nem érinthetett halottat; ezzel mutatta meg, hogy különösképen is Istennek szenteli magát valami miatt. A fogadalmi idő leteltével *áldozatokat* kellett bemutatni a templomban s aztán visszatérhetett rendes életmódjához. Sok pénzbe került. Pálnak vagy ezer pengőbe kerülhetett ötük tisztulása! A vele jött görög származásúaktól nem kívánták meg ezt.

Csel. 21,27—40.

Láncraverve.

Nem segített *Jakab* tanácsa. Be kellett teljesednie *Agabus* jóslatának: a zsidók megkötözik majd és pogányok kezébe adják az apostolt. Nagyon is hamar bekövetkezik ez. A nazireusi áldozat bemutatásával együtt járt egy hétnapos tisztulási idő. (Minden külföldről haza jött zsidó különben is tisztátalannak számított!) A hetedik napon tehát a *templomba* megy Pál, hogy a tisztulás vizével meghintessék. Előzőleg látták őt a városban *Trofimussal* Kisázsiából fölzarándokolt zsidók, kik jól ismerték őket. Azt vélik (vagy azt hazudják), hogy Pál nemzsidó társát is be merete vinni a belső templom-pitvarba, ami a zsidók szemében halállal büntetendő vétek volt. Ma is őriznek Konstantinápolyban egy görög feliratú táblát, mely valamikor ott hirdette a templom kapuján tilalmát: nemzsidó ember át ne lépje a körülhatárolt területet, mert meg kell halnia! A Pál ellen szóló vádat felkapják, szájról szájra röppen s már már *népitélet* áldozatává lesz az ártatlan apostol.

Sajátos körülmény menti csak meg ettől a kimúlástól. Jeruzsálembe érkezte előtt nemrégén eshetett, hogy egy *Egyiptomból* való fanatikus ember lázadást szított a szent városban. S csatlakoztak is hozzá nagy számmal az úgynevezett *szikáriusok*, kiket könyvünk „orgyilkosoknak”

nevez. És joggal, mert nevük a „sicae” szóból van. T. i. rövid, görbe *töröket* rejtettek ruhájuk alatt és a politikai gyilkosság volt foglalkozásuk. A római uralom legádázabb ellenségeiként mutatkoztak. Úgyelniök kellett hát rájuk a hatóságoknak. Így érthető meg, hogy amikor a templom felett magasan fekvő Antonia várból letekintve észreveszik a templom belső udvarán támadt csoportosulást s erről jelentést tesznek a parancsnoknak, *Klaudius* Lisiásnak, ez megrémül, azt sejtven, hogy visszatért az egyiptomi lázító, ki csapatának legutóbbi szétkergetése alkalmával nyomtalanul eltűnt. Lerohan hát a templom északnyugati sarkához vezető lépcsőkön vitézeivel s *elfogatja Pált*, két kezén láncra veretve. A zsvajban nem értheti meg, mi történt. Csak a dühöngő gyűlöletet látja. Fölviteti hát a foglyot a vár laktanyájába; katonái vállukra kapják a védtelent s úgy hágnak fel vele a lépcsőkön.

De megszólal az apostol görögül. Így kiderül, hogy ő nem az egyiptomi. Sőt *szót kér* az ezredestől. Meg is kapja, hátha talán rendeződik a félreértés, véli a Római. S Pál szól, utoljára szól a népéhez!

Csel. 22,1—29.

Beszéd a lépcsőkről.

Meghallgatják a foglyot. Zsidóul beszél: ez elég a tömegnek. Hiszen nagy részének fogalma sincs róla, miért kiabált a kiabálókka. S ő elmondja *megettérése* történetét. Hangsúlyozza zsidó mivoltát s farizeusi működését. De nem hallgathatja el Isten csodálatos tetteit sem, melyek apostollá tették: a *pogányok* apostolává! A pogány szó kiejtésére megújul a tömeg tombolása. Levetik az emberek felső lebernyegszerű ruhájukat s kezükben lóbálva a földet seprik vele, olyan porfelhőt támasztva, hogy alig lehet látni. A keleti nép temperamentumával.

Most már elég az ezredesnek is a békítésből. Látja, hogy szépszerével itt nem lehet dülőre jutni. Mégis, szeretné tudni, mi van hát a dologban? Ezért elhatározza, hogy oszlophoz kötve *megkorbácsoltatja* várában a foglyot. Ehhez ugyan nem volt joga, csak betörők esetében, de hát egy *zsidóval* megteheti a hatalmas római. Pál azonban hivatkozik *római* polgárjogára. Megijed az ezredes, hiszen akkor a láncokat sem lett volna szabad rá vetnie! Alig is hiszi el. Neki magának sok pénzébe került ez a polgárjog, ez a zsidó meg atyjától kapta volna?! De nem meri vállalni továbbra a rossz játék kockázatát.

Csel. 22,30—23,35.

Cézáréába!

Klaudius Lisiás tehát *rendes törvénykezés* útjára kívánja terelni az ügyet. De még mindig nem tudja, mi legyen a vád. Annyit sejt, hogy valami zsidó vallási civakodás. Így mégis csak a *főpapi tanács* segítségével kell megindulnia. Persze nem rendes, hivatalos ülése ez a szinédriumnak, mit összehív. Hiszen azon római katonatiszt nem vehetett részt. Már pedig itt az ezredes áll a középpontban. A termet katonái őrzik. Vele bizonyára segédtisztjei és tolmácsa. *Ezért* nem ismeri fel Pál például a főpapot, akit rendes ülésen már a főhelyéről meg kellett volna ismernie. S ezért szólal is meg olyan egyszerűen, nagy címezgetések nélkül, amit aztán a főpap tiszteletlenségnek tart és szájonütteti érte. Pál visszavág: meszelt fal vagy, kívülről fehér, de belülről redves, látszólag törvényvédő, igazában törvénytípró! Végül azonban bocsánatot kér, mikor megtudja, kivel áll szemben. Micsoda nagy lélek!

De jó szeme is van. Hamarosan észreveszi, hogy a tanácsban vegyesen vannak *farizeusok és szadduceusok*. Hivatkozik hát farizeus voltára, s arra, hogy ő csak azt hirdeti, amit ők is hisznek a szadduceusokkal szemben: *a halottak feltámadását*. Sikerül összeveszíteni őket. Rögtön theologiai vitát csapnak. Nem angyaloktól volt-e az a látomás, amelyről ez az ember beszélt? — vitatják a farizeusok. Kedvenc témájuk volt ez nekik. A szadduceusok méregre gyúlnak, ők annak a kornak a „felvilágosultjai”, racionalistái, akik minden ilyes felfogást kereken elutasítanak. Parázs veszekedés tör ki, az ezredes ismét katonákkal kénytelen elvitetni foglyát.

A zsidók csak későn látják, hogy elhibázták. Most már nincs más hátra, mint az *erőszak!* Összeesküvést szőnek. Mégegyszer lehozzatják a várból — így okoskodnak — s nagy népkavarodást támasztva kiragadják zsákmányukat a katonai védelem alól, s egy valaki majd belemártja törét a nyílt utcán. Pál megint különös módon menekül meg e törből. Van egy *unokaöccse* Jeruzsálemben. Valószínűleg nem is keresztyén, mert megtudja a beavatottak tervét. De megszólal benne a vér szava, s elárulja a várban a gonosz szándékot. Pált még azon az éjszakán nagy, biztos kísérettel *Cézáreába* küldi a parancsnok, Judea helytartójához, hadd vesződjék vele ő.

Mennyi ember Pál körül! Zsidók, pogányok, papok, katonák, nagyurak, néptömeg, és mégis teljesen magára maradt, *egyedül* van! Nincs egyetlen befolyásos keresztyén Jeruzsálemben, aki csak a kisujját is megmozgatná érdekében! Pedig nem lehetett nehéz bejutni a várba, ha az az idegen ifjú olyan könnyűszerrel bejutott.

Csel. 24,1—26.

Két elrabolt esztendő.

Antonius Felix volt akkor a helytartó. Alacsony származású ember. Tisztségébe protekcióval került. Kegyetlen és érzéki. Harmadik felesége zsidónő, *Drusilla*, I. Heródes Agrippa leánya. Lakóhelye a nagy Heródes-palota. Ennek egyik szárnyában helyőrsége volt. Ide helyezteti el Pált is.

A jeruzsálemi vádlók kénytelenek utána jönni vádlottuknak Cézáreába. Ügyvédet hoznak magukkal, ki jártas a római jogban. S *tertullus két* pontba foglalja a *vádat*. 1. Pál a keresztyén szekta feje, ki veszedelmes nyugtalanságot kelt mindenfelé. 2. A templom szentségét megsértette.

Pál maga védekezik. Az utóbbin kezdi. Világosan kimutatja a vádpont tarthatatlanságát. Hiszen éppen a zsidótörvény *megtartása* vitte a templomba! Ami pedig a Názáretihez tartozását illeti, ezt elismeri, de ebben is csak az atyáknak tett ígéreteken és a prófétákon áll.

Felix is látja, hogy *hitbeli* kérdés, min marakodnak; elodázza hát a döntést. Hogy miért teszi? Nem világos. Talán pénzt remél a szabadonbocsátásért, mely hatalmában volna. Talán érdeklí ez az ember. Többször magához is hivatja. Sőt Drusilla is megjelenik az egyik kihallgatás alkalmával. S Pál a fogságban is hirdetheti az evangéliumot! Persze nem sokat bír el belőle ez az erkölestelen helytartói pár.

Könnyű a fogsága Pálnak, bejárhatnak hozzá ismerősei, jóbarátai, de mégis csak fogság. S nem történik ügyében semmi, de *semmi két álló esztendeig!* Nagy próbáját állja ki a türelemnek.

Bibliai kérdések.

Február havi kérdéseinkre a helyes feleletek:

1. A Csel. könyve kettőről tud (18,1—17. és 20,2—3.). És kettőről tudnak a Kor. levelek is (II. Kor. 12,4. és 13,2. szerint csak készül Pál a harmadikra). Ha azonban egyeztetjük őket, akkor összesen három korinthusi útjáról kell tudnunk. Mert amiről a Csel. 20,2—3. tesz említést, az már a harmadik út volt, melyre II. Kor. 12,4. és 13,2. szerint még csak készült az apostol. Az első útján alapította Pál a gyülekezetet. A második útja volt a sikertelen békítése, a két levél írása közben (II. Kor. 2,1.-ben emlékezik róla). A harmadik pedig az utolsó háromhónapos munkálkodása a II. levél megírása után. — 2. Vállalta a szenvedéseket (Csel. 20,19. és II. Kor. 1,8.; 4,8—11.; 6,4—5.; 7,5.; 11,24—27.), bátran hirdette az evangéliumot (Csel. 20,20. és II. Kor. 4,1—2.), életét is kész feláldozni (Csel. 20,24. és II. Kor. 5,8.), maga munkájával kereste a kenyerét (Csel. 20,33—35. és II. Kor. 11,7—9.; 12,14.,17.). — 3. I. Kor. 4,6.; 7,7.; 9,15.; 10,33. II. Kor. 2,10.; 11,é—12.; 11,22—23. Gal. 4,12. Fil. 1,30; 4,12—13. I. Thess. 2,9. — 4. Jeremiás (Jer. 13,1—11.). — 5. Csel. 1,5,22.; 2,38.,41.; 8,12.,36.,38.; 9,18.; 10,37.; 47—48.; 11,16.; 13,24.; 16,33.; 18,8.,25.; 19,3—5.

Nyertes *Wagner Orsolya* lett (VI. g. Bpest) 10 ponttal.

Május havi kérdéseink:

1. Hol fejtí ki Pál apostol azokat az *elveket*, melyek szerint szabad is a zsidó törvénytől meg alá is veti neki magát? (Az I. Kor. levélben keresd.)

Mi *újat* mond el Pál apostol megtérése történetében (Csel. 22,1—21.) a Csel. 9. fejezetében elmondottakhoz képest?

3. Mit mond *Jeremiás* próféta arról a férfiról, aki emberben bízik?

5. Mely leveleit írhatta Pál *cézáreai fogságából*?

Ebben az esztendőben ez az utolsó bibliai feladatunk. Mindenki fejtse meg, akinek reménye van nyeresre; minden pont számíthat! Több értékes könyvet osztunk ki. Legközelebbi számunkban befejezzük a Csel. könyvének magyarázatát és közöljük a nyertesek nevét.

Határidő: 25-ike! Várjuk a végeredményt!

S. L.

Ifjúsági Otthon. (Celdömölk).

Móritz S. ünöleumja.

Az élet játéka

Az emberi élet mindenkor kedvenc tárgya volt képeknek, hasonlatoknak. Írók, költők, gondolkodók és — humoristák szívesen hasonlítgatják az életet számtalan dologhoz. Ennek oka magának az életnek kikutathatatlan mélységeiben, megfejthetetlen misztériumában keresendő.

Titeket, kedves fiatal olvasóim, akik duzzadó ambíciókkal most indultok neki az életnek, bizonyára érdekelni fog egy-egy ilyen hasonlat.

Milyen megindító pl. amikor az ókor egyik rabszolga-filozófusa (Epiktetos) így tanítja a köréje gyülekező ifjúságot: „Fiacskáim, az életet úgy kell tekintenünk, mint egy óriási színjátékot. Mindnyájunknak ki van osztva benne egy kisebb-nagyobb szerep, amelyet el kell játszunk.” A mi feladatunk csupán az, hogy a kapott szerepet a lehető legjobban megjátsszuk, míg a szerepek kiosztását magasabb hatalmak — az istenek — tartották fenn maguknak. Nincs színjátész, aki jogosan panaszkodhatna amiatt, hogy neki csak egy inas- vagy koldus-szerep jutott, míg más bíborpalástos király-szerepet játszik. Hiszen jól tudjuk, hogy ha legördül a függöny s vége az előadásnak, akkor újra mindnyájan egyformák leszünk s a jutalmat nem aszerint kapjuk, ki milyen szerepet játszott, hanem aszerint, hogy ki hogyan játszotta meg a neki jutott szerepet.

Milyen bölcsen tud ez a rabszolga-filozófus e hasonlatában vigasztalódni a Sors vak hatalmával vívott harcában! Bizony sok keresztyén lelket megszégyenítően!

Engem azonban legjobban egy másik hasonlat fogott meg, amit nemrégén egy író-embernek önéletrajzában olvastam (Emil Gött). „Az én életem — írja — hasonlít egy sakk-játszmához, amit egy ismeretlen, durva és erőszakos ellenféllel játszottam. Egyetlen húzást sem tehettem, hogy ellenfelem valamelyik figurámat ki ne ütötte volna — anélkül, hogy játékában komoly tervszerűséget tudtam volna felfedezni... Nekem, akinek a játékban sohasem a játszma-nyerés volt a fontos, hanem a kombinációk rejtett és vonzó szépsége — renkvíül nehezemre esett ez a játék-stílust megszokni. Nem is tudtam soha egyetlen játszmat sem megnyerni — de annál többször előfordult, hogy haragosan, durcásan felkeltem a játékasztaltól — feldöntve rajta az összes figurákat!”

Jómagam, aki fiatal gyermekkorom óta szenvedélyesen szeretem a sakk — királyian nemes játékát — sokáig eltűnődtem a hasonlat szépségén! Az élet — sakkjáték! Milyen találó kép! Ámde korántsem olyan sakk-játszma, amit mi egy ismeretlen, durva és erőszakos ellenféllel játszunk, hanem olyan, amelyben mi egy jószágos, fölényes és tökéletes partnerrel állunk szemben!

Ez az ellenfél az élő Isten — a mi mennyei Atyánk! Neki valóban sohasem az a fontos ki győz és ki szenved vereséget. Az ő egyetlen célja, hogy minket számtalan nevelő-eszközével minél tökéletesebb játékosokká képezzen ki az élet játékában! Ez a mi partnerünk egyidejűleg játszik szimultán-játékot valamennyiünkkel!

Az lehet, hogy eleinte nem ismerjük fel mennyei partnerünket — de amikor reádöbbenünk: kicsoda ő, — akkor áhitattal, alázatosan engedjük át magunkat vezetésének, tanításának... Kezdetben ingadozó és bizonytalan a játékunk s még később is hibát-hibára halmozunk, de lassanként mégis visszük annyira, hogy legálább a feltűnően durva hibákat elkerüljük.

A játék elején — az ifjú korban — az a mi legfőbb fogyatkozásunk, hogy egyszerűen egész lépés-sorozatokat kitervezünk, ami gyors és ragyogó győzelemhez

vezetne minket... ha... ha a partnerünk nem lépne s nem látna bele terveinkbe. A küzdelem hevésében minden áron a magunk egyoldalú kombinációit akarjuk keresztülerőszakolni s közben nem vesszük észre saját hadállásunk gyenge pontjait, amit az ellenfél egyetlen lépése áttöréssel fenyeget. A helyzet pillanatok alatt megváltozik. Megdöbbenve vesszük észre, hogy a saját királyunkat fenyegeti a „matt”!

A játék további folyamán szerzett tapasztalataink fokozatosan leszoktatnak minket arról, hogy vakmerő, messzeszámított terveket, kombinációkat szőjjünk, — mert ezekbe valahol rendszerint hiba csúszik bele...

De azután megint egy másik, nem kevésbé veszedelmes hibába esünk. Elfelejtjük a játszma eddigi menetét; nem vesszük eléggé számba eddigi nyereségeinket és veszteségeinket; amazok felett túlságos nagy az örömünk, emezek miatt mértéktelen a bánkódásunk. S ez a körülmény megbénítja játékvezetésünk biztonságát s nem tudjuk eldönteni a helyes ellenlépést — amit a pillanatnyi helyzet megkövetel. S csak későn — sok keserű és kiábrándító csalódás után látjuk be, hogy hadállásunkat, eredményeinket nemcsak a mi terveink, lépéseink változtatják szüntelenül — hanem az ellenfélét is. Rájövünk, hogy nekünk minden szellemi erőnket a mindenkori jelen pillanatra kell koncentrálnunk — ha a játszmát a sikernek némi kilátásával folytatni akarjuk.

Ilyen sakk-játszmához hasonlít a mi életünk. Le kell szoknunk egyrésről arról, hogy hiú légvárákat építsünk a messze jövőre, amelyek gyors és ellenállhatatlan sikerrel kecsegtetnek, másrésről pedig fel kell hagynunk azzal, hogy büszkén, vagy kétségbeesetten csak a multra meredjen tekintetünk.

Minden erőnket összpontosítva a jelen pillanatra bizzunk abban, hogy a jövő, a mi partnerünk — Isten kezében van. Egyedül így van reményünk arra, hogy a játszma tétjét — földi és égi boldogságunkat elnyerjük!

Csak a mindenkori jelen pillanat a miénk, mert csak benne van hatalmunk — önmagunk felett.

Szücs Sándor

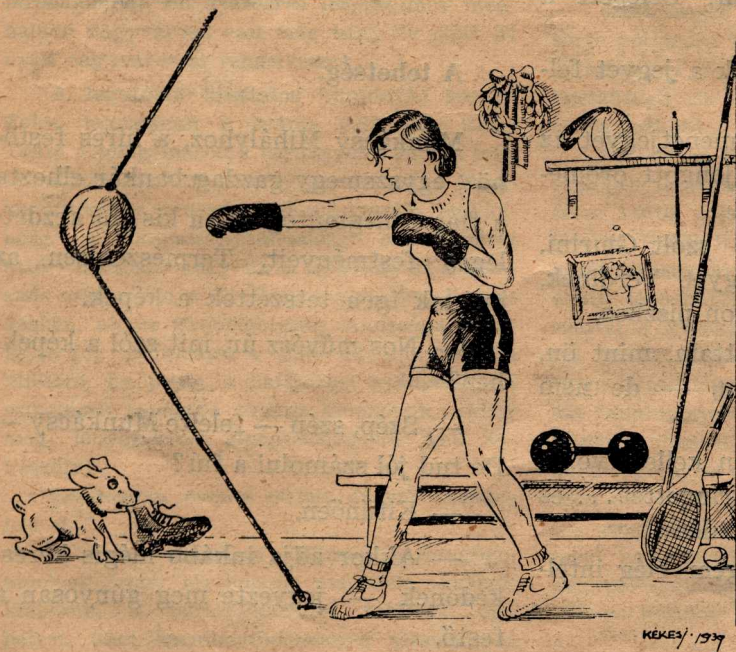
Mák Pista panaszai

Multkor megkérdeztem már Mák Pistát elvből,
Milyen véleménye van a latin nyelvről?
El is mondta, mit tart ő feleslegesnek
És kifogás alá milyen dolgok esnek?
A tegnapi napot megint neki szántam
S megkérdeztem tőle, hogy ízlik a számtan.

— Hát mondja a Pista — ha arra gondolok,
Eszembe jut mindjárt sok kellemes dolog.
Például a mértan igen kellemetes,
Szeretek rajzolni rombuszt meg négyzetet,
Ki is színezgetem közepét meg a sarkát,
Akkor szép a mértan, ha az ábrák tarkák.
Kör-rajzolásnál is gyakran célba érek,
Hogyha jó a körző, amit kölcsön kérek,
De már a számtan, biz nem az én kenyerem.
Azt is mondhatnám, hogy haragban van velem.
Még a kétszer kettő maradhatna hagyján,
De a nagyobb számot én bizony kihagynám,
És ha megengedné egy jószívű törvény,
Az összes törtéket mind kerékbe törném.
Aztán az algebra, plusz meg minusz jelek,
Állandóan hadilábon állok velek.
Persze, mert a diák bárhogy törekedjék,
Sohse találok el a tanár úr kedvét
Hogyha minuszt teszek, azt mondja plusz való,
Ha pluszt csapok oda, akkor minusz a jó!
A táblán ha ott van két-három zárójel,
Félrehúrom a szám: ez se éppen jó jel.
Négyzetet vonni meg gyökökre emelni,
Ki tudná a helyes utakat megjelni?
Hármasszabály, kamat, ötvénysúly, százalék,
Őszintén mondom, hogy énnékem már elég.

Telek.

Diákleánytípusok.

III.

A sporthölgy.

Kékesi László rajza.

Anekdoták

Különös panaszkönyv.

Giuseppe Verdi olasz zeneszerzőnek egy alkalommal érdekes kalandban volt része a római gyorsvonaton. A vonat beérkezett Raccolta állomásra, ahol húsz percet kellett időznie. Alig állt meg a gyorsvonat, midőn a kalauz magánkívül rohant be az állomásfőnök irodájába és így kiáltott.

— Főnök úr, tudja-e, ki utazik a 117-es vonaton?

— Ki?

— Nem kisebb ember, mint Verdi, aki a „Traviata”-t komponálta.

— Verdi! — kiáltott fel sugárzó arccal Giurini állomásfőnök és kirohant a vonathoz.

Végigfutott az összes kocsikon és egy elsőosztályú fülkében pillantotta meg az aggastyánt, amint ott nyugodtan ült. Mit lehetne tenni, hogy beszélhessen vele?... Megvan! Belépett a fülkébe és így szólt:

— Uram, szíveskedjék a jegyet felmutatni.

Verdi átnyujtotta a menetjegyet az állomásfőnöknek, ki ujjongott örömben.

— Látom, uram, — szólt Giurini, miután visszaadta a jegyet Verdinek, — hogy ez a fülke nagyon piszkos.

— Azt hamarabb láttam, mint ön, — felelte Verdi szelíden, — de nem találtam jobb fülkét.

— Azért a lábát nem kellett volna feltenni az ülésre... terringettét... ez különben intelligencia kérdése.

Talán nem tart engem elég intelligensnek?

— Nem.

— Mit mond? Nahát ez szentelenség. Majd megmutatom magának, hogy ki vagyok én. Adja ide kérem a panaszkönyvet.

Giurini nyugodtan és mosolyogva sietett ki és csakhamar visszatért egy díszesen bekötött könyvvel, melynek első oldalára írónnal volt beírva: „Panaszkönyv”. Verdi beírta panaszát, aláírta és visszaadta az állomásfőnöknek, aki ekkor térdre esett előtte.

— Mester, bocsásson meg... A panaszkönyv helyett az én autogrammalbumomat adtam át önnek.

— Mit beszél? — kérdezte Verdi meglepődve.

— Igen, az én autogrammalbumomat, mert másképpen nem tudtam volna néhány sort szereznii az ön írásából. Az ön sorai lesznek legértékesebbek gyűjteményemben...

A tehetség.

Munkácsy Mihályhoz, a híres festőhöz, egyszer egy gazdag bankár elhozta a fiát s megmutogatta a kis fiú kezdetleges festményeit. Természetesen az apának igen tetszettek e képek.

— Nos művész úr, mit szól a képekhez?

— Szép, szép — felelte Munkácsy — De tud jól számolni a fiú?

— Kitűnően.

— Akkor adja inkább mégis kereskedőnek — jegyezte meg gúnyosan a festő.

Magyarország ebben az évben 12.141 négyzetkilométerrel és 592.901 lélekel gyarapodott s eképpen hazánk jelenlegi területe 117.055 négyzetkilométer, lakosága pedig meghaladja a 10,700.000 lélekszámot.

Az Olaszország által bekebelezett Albánia területe 28.000 négyzetkilométer. 1.1 millió lakossal. Fővárosa Tirana. Az Albánok illir és epiróta utódok, részben katolikusok, részben mohamedánok, kik maguk styüptar (skipetar) néven nevezik. A 18. század óta van nemzeti irodalmuk.

A Német Birodalom Hitler kancellár uralomrajutása óta Cseh- és Morvaország csatlakozásával negyedizben növekedett meg. Mai kiterjedése 631.000 négyzetkilométer, lakosainak a száma pedig 86 millió. Az új nagynémet birodalomnak 63 százezres lélekszámot meghaladó nagyvárosa van, míg négy év előtt 54 ilyen nagyvárossal rendelkezett.

A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint Tokio lakosainak a száma 6,830.523. Ezzel Tokio a világ második legnagyobb városa lett.

Évtizedek óta komoly gondot okoz Franciaországnak a népesedési arányszám csökkenése. A társadalomtudomány számbúvárai attól tartanak, hogy ha a születési és halálozási arányszám a jövőben nem alakul kedvezőbben, akkor Franciaország lakossága 1985-ig le fog csökkenni a mai 42 millióról 34 millióra, ha pedig a halálozási arányszám a születések rovására tovább emelkedik, akkor még lényegesebb elnéptelenedésre kell elkészülni.

Londonban évente 60.000 ernyőt veszítenek el.

A híres amerikai Mammutbarlangban, amelyet óriási légvédelmi pincének akarnak kiépíteni, a barlangkutatók találtak egy helyet, ahol harminckilenceszeres visszhangot

lehet észlelni. Ez a hely egy cseppkőteremben van, amely jól bennfekszik a hegy belsejében. Ha az ember a terem bizonyos pontján megáll és elkiáltja magát, a különböző folyosófalak 14 másodperc alatt 39-szer verik vissza a hangot.

Transvaal északi részén és Rodéziában olyan őskori bányákat fedeztek fel, amelyeknek a korát a régészek legalább 5000 évre becsülik. Valószínű, hogy a kibányászott érceket Egyiptomba vitték, mert az óegyiptomi bronzok olyan anyagokat tartalmaznak, amiket ezekben a bányákban találtak. Megállapították azt is, hogy az óegyiptomi ékszerek nagyrészt mangán-ércből készítették, s ezek ugyancsak a most felfedezett bányákból származtak.

Mesterséges sörtét talált fel a disznósörte pótlására Du Pont vegyész az Egyesült Államokban. A mesterséges söрте vastagsága, hosszúsága és keménysége tetszés szerint szabályozható.

Az élettan tudósai rég kísérleteznek azon, miképpen lehet a testi erőt fokozni, a szervezetre káros izgatószer alkalmazása nélkül. George Burill Ray, brooklyni egyetemi tanár, kerékpárosoknak naponta 60 gramm zselatint adott jégbehűtött narancs- és citromlében s ezáltal a kerékpárosok erőkifejtése 90 watt-ról 225-re szökött fel, ami valósággal marathoni teljesítménynek felel meg. A tudós most azt tanulmányozza, hogy milyen hatással van a zselatinban levő glicerin az agy teljesítő-képességére és a szellemi erő is fokozható-e ezen a módon oly mértékben, mint a testi.

Angliában az elmúlt hónapban nyitottak meg egy 20.000 csecsemő számára épült csecsemőszállodát. Itt a csöppségeket iskolaköteles korukig nevelik.

P. F.

A ZENGŐN ÁT...

Jutalmazott útleírás.

Irta: Werstroh János II. évf. tanítónövendék, Sopron.

Nemsokára elhagytam ezt a kedves történelmi helyet is. Letértem a kedves kis faluba. A járásbírótság előtt a Mecsek turistatérképét tanulmányoztam. Megállapítottam, hogy Zengővárkony felé megyek és onnan a 14-es úton haza Váraljára. Elhagytam Pécsváradot is, a falu határán emelkedő dombon még egyszer visszaneztem a falu felé, majd búcsút véve megfordultam és a kéklő, sötét Zengő alján egy kedves helyet fedeztem fel: Zengővárkony. Betérek a faluba, ahol vidám arcok fogadtak. Lakodalom volt. Éppen járták az udvaron a menyasszonytáncot. Mindenfelől nótaszó hallatszott. Nem érünk rá mulatni, hanem tovább kell menni. Egy kis pihenő után újra a falun kívül voltam. A kőbánya melletti dülőúton kapaszkodtam fel a hegyre. Itt aztán jócskán használtam a hegymászóbotomat. A délutáni nap bizony kezdett megizzasztani. Lekerült a kabát és csakhamar ingujjban voltam. Egyszerre hűvös levegőhullám csapott át rajtam. Felálltam és körülnéztem. Tőlem egy pár lépésre egy nagy tisztás volt, on-

nan szépen elláttam a falura. Vihar lesz, mondogattam magamban. Távolról tompa dörrenés hallatszott, utána süvíteni kezdett a szél. A mezőn dolgozó falusiak is megéreztek ezt. Ilyenkor mindenki otthon szeretne lenni! Én a lombsátrak alá bujtam. Már régen esett és csodálkoztam, hogy májusban ilyen nagy zivatar készülődik. Alig hittem, azt gondoltam, hogy mégis elvonul. A vihar pedig jött. Lassan, méltóságteljes fenséggel hömpölyögtek a kékesfekete fellegek az északi horizonton. A táj még ragyogott a napsütésben, de a felhők valami szürke, tompa fényt dobtak a vidékre. Süvíteni kezdett a szél. A dagadó felhőtömegeből most hatalmas tömb nyúlik ki és sebesen közeledik a nap felé. Mogorva morajlás hallatszott, mintha a föld rengne valahol és a felhődarab beleharapott a nap tányérjába. Egy pillanat alatt elnyelte. Besötétedett. A fénylő kék ég egyre keskenyülő csíkja még jobban kiemelte a vészes szürkeséget, mint sötét komor gyászt a gyermekkacaj. Vakító villám cikázott át az égen és

rögtön utána csattant az ég. A fekete, sötét erdőkön láttam, hogyan közeledik a zápor, csapkodva, verve a fákat. Jég-eső. Apró jégdarabok verték testemet, ahol csak értek. Jó hogy ponyvát hoztam magammal, ezt magamra teritettem. Hosszú, nagyon hosszú tízperc telt így el. A jégeső nem tart soká. A pergőtűz halkulni kezdett. Fejem felett már csak eső csapkodta a fákat, azután csend. Kibujtam a takaróból és úgy figyeltem a tomboló vihar távolodó szépségét. A felhők nyargalva futottak Pécs irányába, és északon felszakadt az ég kékje. Pár perc múlva diadalmas vigyorral kidugta fejét a felhők mögül az öreg nap. Itt vagyok, ne félj gyermek nem haltam meg! Rámosolygott a tájra és szerényen megindult nyugat felé aludni... Az égen pedig merész ívben, karcsún, sugárzón megjelent a szivárvány. Sokáig gyönyörködtem e tündéri képből, majd megindultam a sűrű erdőnek. A rövid pihenő és a friss eső megáztatta egy kicsit a földet, de erőmet is felújította. Pihenten indultam meg a Réka-völgy felé vezető útnak. Puha fenyőtűpárnán haladtam lefelé a csodás völgybe. A fákon fiatal mókusok ugrándoztak csodálatos ügyességgel. Ahogy a völgyhöz közeledtem, már hallottam a patak zaját, amint a köveket, kavicsokat görgetve folyik végig a keskeny völgyben. A nyugvó nap utolsó fényzónében fürdik a kis patak. A hirtelen zivatar nagyon megduzzasztotta vizét és ez még szebbé teszi az amúgy is vadregényes tájat. Lekopott ősi hegyek sorozata övezi a végtelennek tetsző völgyet. Sziklás partján fatöncök és alján megtörő patakok, sorozatos vízesések a legbájosabb képet tárták elé. Utam a csodás völgyet szelte át és újra felkapaszkodtam a hegyre,

ahol a nádasdi cigányok rombadólt faviskói állanak. A fenyvesekkel szegezett tetőn végighaladtam és a tetőn megálltam. Onnan mégegyszer visszatekintettem. A nap már egészen közel volt a láthatárhoz, azért szaporáztam lépteimet, és nemsokára elértem Óbányát. A völgy kis patakja lépcsőzetes vízeséseivel a lenyugvó nap utolsó fényében tündéries képet vett fel. A falu felső végén a közismert cseppkőbarlang omladéka mellett haladtam el. A falu lakossága vidám, jókedélyű sváb nép, amely keserves munkával keresi mindennapi kenyerét. Ragaszkodik ahhoz az ősi röghöz, amelyet ősszülei hódítottak meg a természettől a szép kis völgyben. Sok tehetséges okos embert találunk e nép fiai között, de annyira elzárkóztak a kulturális élettől, hogy a Biblián kívül alig van más könyv a házban. A kis sváb gyerek már korán eltanulja apjától az agyagedénykészítést és a muzsikálás mesterségét — és evvel boldogul egész életén át. Az aszszonynép napról-napra viszi a kész agyagedényeket a környező falvakba piacra. A falu szélén levő temetőn másztam fel újra a dombra és búcsút vettem a völgyben végighúzódó falucsukától. Az erdőben hűvös szellő figyelmeztetett, hogy a nappal búcsúzik. Esti pír lepte el az égbolt nyugati felét a nyugvó nap nyomában. Szarvas lépett ki az erdőből és a közeli fiatal répasba ment. Zeg-zúgos utakon haladva csapdos a denevér, néha a fülem mellett suhan el. Világító kis mécsesként lass-lassan feltűnnek az utak mentén a Szent János-bogarak. Ahogy leértem a váraljai rétre, feltűnt az első csillag. (Lehet, hogy már előbb is látható volt, de én a sűrű erdőből nem láttam.) Nyomában ezernyi kis lámpás a vég-

telen nagy égen. Ezek figyelmeztetnek Isten végtelen bölcseségére. A fű már féhéren csillog a felbukkanó hold fényében, tiszta harmat esik rétre, erdőre. Elpihent már minden, csak a bagoly huhog, a természet éjjeli őre. Lepihentem az erdészlak alatti kis patak mellé, ahonnan alig tíz-húsz lépésnyire pislogó tűz mellett hangos nevetéssel, énekléssel favágó oláh cigányok ülnek. A körülötte álló viskók egyikéből gyermek-sírás, a másiktól egy vén „nyirettyű” rekedt hangja hallatszik és ebbe belevegyül egy bőgő keserves nyekergése. Leültem és elfogyasztottam vacsorámat. Közben figyeltem ezt az érdekes népet, melyre jellemző a gyávaság. A faluba csak nappal merik betenni a lábukat, mert éjjel félnek a kutyáktól és a csendőröktől. Gombázással, vályú- és főzőkanálkészítéssel foglalkoznak. Különben is az asszony nép mindennap a falu vendége. Nagy tarisznyájukat minden egyes kéregetésnél jól megtömik és evvel ellátják az otthonmaradottakat. Az erdész puskájától nagyon félnek, azért szava parancs. Magyarul is tudnak. Nagyon szolgálatkész nép. Felszedelőzködöm. De jól esett a vacsora! Most már gyorsabb menetben mentem végig az éj leple alatt álló erdőn. Valami hajtott hazafelé. A régi szénbányát elhagyva újra a faluban voltam. Egy-egy kocsizőre figyelmeztetett, hogy a faluban még van egy kis élet. Ujra itthon!

... A kedves túra után egy év telt el, és ma már csak kedves emlék. A gyönyörű természetben voltam vendégségben. Ilyen boldognak és szabadnak még sohse éreztem magam, mint mikor e nevezetes napon hangos füttyszóval átszelve mezőt-erdőt élvezhettem a sok virág édes, mámorító illatát és a zengő

madárdalt. Ezt sohse fogom elfelejteni. Most messze elkerültem szülőfalumtól, ahová annyi kedves emlék vonz és itt a „Civitas Fidelissima” városából várom azt az időt, hogy újra bejárhasam a Mecseket.

Hazánk nagy boldog ország volt, amely természetszerűleg összefüggött, amelyben erdő, mező, bérc egymásra volt utalva. Jött az idegen, ki nem ismerte ezt a drága földet és szétszakította. Az ember és a természet azonban ellenszegült a nagy igazságtalanságnak. A Duna-medence egységét nem tudták megbontani. Húsz éven át még csak fenn tudták tartani a hazug utódállamokat, de most... most ütött a vég-órájuk. Isten keze mindent nagyon bölcsen vezet. Véreink szenvedtek és azt a földet, mely ezer éven át összetartozott, nem lehetett megbontani. A csehek, románok, szerbek természetes háttárok voltak elválasztva a rabolt, zsákmányolt területtől. Valóságos harcot indítottak a természet ellen. Megakarták törni a Kárpát- és Duna-medence összetartozó egységét. De végül a természet győzött, mert a szlovák, rutén testvérek érezték és tudták, hogy Magyarországra vannak utalva és nélküle nem tudnak megélni. Most végre eljött az örömnapi és visszajön a Felvidék egy része. Evvel még közel sincs megoldva a nagy kérdés, mert mi lesz Erdély szenvedő magyarjaival és Bánát acélos búzamezőivel? Ezek mind a drága anyaországhoz vonzódnak, ahhoz a földhöz, ahová ezer évig tartoztak. Kiáltásuk, szenvedésük áthallatszik hozzánk és mi megyünk is felszabadításukra. Hiszek Magyarország fel-támadásában!...

Drágult a cukor

Jutalmazott vers.

Pénn kellett nekem
megint. Pénn,
mely minden gondot
elintéz.

Rohantam tehát
anyámhoz,
Ő az, ki értem
sír, áldoz.

És anyám adott.
S én után
nyultam a bűnös
pénn után.

...Előtt az este
s minden
ott ült a sóhaj:
— Istenem!...

Ráncos volt atyám
homloka,
ilyen még nem volt
tán soha...

S magában titkon
sirt talán
az én szeretett,
jó anyám...

Nem volt elég pénn
adóra!
Csend volt s ketyegett
az óra...

Atyám szólt: Hiszen
kell legyen! —
s hideg futott át
testemen...

Remény s bánat ült
arcukon
s csalt anyám: — Drágult
a cukor.

Lakos György,
VII. o. t. Bcsaba.

Amikor az ablaknyitogatónak a szemétkosár
a jutalma...

Móritz S. linóleumja.

KIADÓI ÜZENET.

Most egyszer a kiadó üzen.
Közeledik az év vége. — Tiszte-
lettel kérjük az előfizetési díjak
rendezését.

Regény.

(Kilencedik közlemény).

Irta: Fehér Gábor.

Közben elakadt az asszonyok roham; a figyelem másfelé terelődött. A kisporta főkapuján özönlött kifelé a diákság. A veszedelemtől való szabadulás mámoros öröme lett úrrá, mindenki örült, lelkesedett, az asszonyok örömkönnyeket sírtak. Aztán egyszerre valaki elkiáltotta magát.

— Hallani és látni akarjuk Csécsy uramat! Jöjjön ki, mutassa magát!

A kiáltás orkánná lett. Az esküdtek összedugták a fejüket és sugdosódni kezdtek. A végzés az lett, hogy deputációba mennek a vén labanc elé, kérve a megjelenését. A szénior vezetésével Mokcsay meg Kácsándy vállalták a feladatot. El is indultak. Hanem az ajtó előtt megállottak. A három férfi reszketett, mint a csínytevő gyerekek. A szénior az üstökét vakarta.

— Most imádkozzatok, atyámfiak, szólott sűrű sóhajtasok közben. — Mert ha csuda nem történik, innen egy perc múlva repülve jövünk vissza.

— Honos habet onus — sóhajtotta Kácsándy. Még egyszer egymásra néztek, aztán lenyomták a kilincset.

Csécsy uram éppen dohányt vágott a küszöb belső részén. Az ajtónyitás miatt fel kellett állania a kucorgó állásból, az ügyesen összeszorított dohánylevelek pedig szétbomlottak. Ezért na-

gyon elmordult az öreg arca, mikor rászólt a belépőkre.

— Mit akarnak spectábiles?!

— Nagytiszteletű uram, — kezdte óvatosan a szénior — a nép azt óhajtja, hogy nagytiszteletűséged mutassa magát nekik, mert látni óhajtják.

A vén ember éktelen dühös lett.

— Űgy hát meg vannak azok gárgyulva?! Mit vélnék, mi vagyok én? A Saul elveszett számara vagyok én, vagy a vasárnap délutáni prédikációs halott, hogy látni akarnak? Mit látnak én rajtam? Jó lesz, ha magok elhordják innen az irhát, amíg szépen vannak.

Kácsándy, a kombinátor vállat vont.

— Mink ugyan nem tudjuk, hogy mi a nagytiszteletű úr, de a nép, az úgy tudja, hogy nem más, mint egy vén, magafelfújt, hiú ember, aki nem is akar, nem is mer közeljönni az emberekhez, mert tudja, hogy messziről többet mutat, mint közlől. Meg úgy is tudja a nép, hogy a nagytiszteletű úr egy szívtelen, üres bálvány, aki nem szeret senkit a világon, azért vonja ki magát az ártatlan emberek közöroméből. Dixi et salvavi animam meam.

A vén labanc megjuhászodott. Érdeklődve fordult Kácsándy felé.

— Hát ezt mondják a népek? Csak ugyan ezt mondják?

— Azt hát.

Csécsey uram képe megsötétedett.

— Quae cum ita sint, hogy lehet az, hogy harminc esztendő alatt nem volt körülöttem, mellettem egy igaz ember, aik ezt megmondta volna. Az én korpámon tanult meg ugatni az egész diákság, az egész helybéli presbitérium, de sehol egy barátom az ég alatt.

A három fiatalember elveresedve állt ott. A rektor legyintett.

— Ne szóljanak, tisztában vagyok mindnyájukkal. Most arra akarnak rávenni, hogy kimenjek a misera plebs elé magamat ünnepeletetni. Lóduljanak. Nem megyek, mondom és több szavam nincs magukhoz.

Kácsándy vállat vont.

— Mi lódulhatunk. De az úr tudja meg, hogy ma ebben az órában ezzel a hiúságával többet árt a skólának, mint a jezsoviták árthatnak.

Csécsey uram felszisszent.

— Én ártok a skólának, én?!

— Igenis az úr vágta Kácsándy félvállról. Aztán a társaihoz fordult. — Gyerünk cimborák, itt nincs kivel beszélni.

Készülődni kezdtek, de az öreg ember oda állott az ajtó elé.

— Várjanak — hebegett szégyellősen. Aztán félénken felvetette a szemeit.

— Mondják meg odalent a népnek — dadogta zavartan, — hogy rögtön lemegyek közéjük.

A három ember vivátot kiáltott. Az öreg folytatta.

— Kácsándy, maga itt marad mellettem és velem lesz ma délután. Aztán „ha az a .. ez a .. hiúság majd megint kezd belőlem szólni, akár csak egy jellel is, domine irgalmatlanul letaglózza. Vállalja?!

— Csak ne féljen nagytiszteletű úr — mosolygott a fiatalember. — Kirázom én kelmedből az ördögöt.

A vén labanc megfogta a diák karját.

— Domine — szólt rimánkodó sietőséggel, — az Isten magát úgy segíti meg, amilyen hűséges lesz velem szemben. Nem akarok vén hiú tökéletlen lenni! — kiabált és ideges izgalommal rázta az üstökét. Most pedig kifelé; indulhatunk.

Felöltötte a papi palástot és elindultak.

Csécsey uram megjelenése úgy hatott, mint valami égi csoda. A nép kívánta ugyan őt látni, de lélekben azért mindenki meg volt győződve, hogy az öreg emberi erővel lehozni nem lehet. És ime most egyszerre ott állott; még pedig hogyan? Nyájasan köszönetet jobbra, balra; nevéen szólította a körülötte levőket. A máskor mindig komor és irgalmatlanul rideg arc mosolygott, a két kéz pedig kinyúlt az emberek felé. Ez a hihetetlen változás exaltálttá tette a nap eseményeitől anélkül is mámoros embereket. Odarohantak, sírva szorongatták a kezeit. Volt a férfiak között olyan is, aki az arcát csókolgatta. A vén ember fészkelődött, keserveseket sóhajtott, de állta a dolgot, sőt vissza is csókolta a kapott csókokat, habár rettentő ügyetlenül és inkább a levegőbe, mint ahova szánta. És a baj mégse volt elhárítható. A tolongó emberek körül ugyanis sok elkezdte az öregnek a kezeit csókolgatni. Erre lobot vetett a vén kálomista. Halatlan gorombaságra ajzotta a száját, de akkor egyszerre ránézett Kácsándyra, aki feddő pillantásokkal tekintett vissza rá. A feddő pillantásra visszakapta az öreg a szót és újra mosolyogni kezdett, valami jóindulatú, de nagyon kényszeredett mosolygással. Végre Ká-

csándy megkönyörült rajta, s kézzel megmutatta neki a védekezés módját. A vén ember megértette és a két kezét a palástja alá húzván a hátán összekulcsolta, úgyhogy ilyenformán nem lehetett hozzáférni. Láthatólag megkönnyebült, hogy így megszabadult az előtte hajlongó, kézcsokoló emberek látványától. Pedig az öröm nagyon korai volt, sőt az igazi veszedelem éppen az által szakadt rá, hogy eldugta a kezeit. Mert az emberek lelkesedését visszatartani nem lehetett. Egy asszony elkapta a papi palást szélét és elkezdte csókolgatni. Egy pillanat, már vagy tíz ember állotta körül, közben a palástartal, csókolgatva azt. A nagytiszteletű úr egy percig rémülten meredt rájuk; a következő pillanatban aztán villámgyorsan kétszer megfordult maga körül, kiszakítván ilyenformán a palástot a rajongók kezéből, aztán összekapva azt, felfogta derekáig. Olyanforma volt e pillanatban, mint valami vén asszony, aki készülődik keresztülgázolni a vizen. A gutautés környékezte a haragtól, de azért ura volt magának és kétségbeesetten fordult Kácsándyhoz.

— Most mit csináljak velük?

A fiatalember nevetett.

— Hát szidja őket össze nagytiszteletű úr, mert ez a hízelkedés már nem való kálomista emberhez.

Az öreg habozott, közelebb férközött a diákhöz.

— De... hátha ez már... gögösség lesz... hiúság lesz? — mondta szorongó félelemmel és elpirulva, mint egy szép kis lány.

— Ne féljen nagy uram, csak vágja képen őket az igazsággal, ez Istennek tetsző dolog lesz — bízta a diák. Rivalt is a vén labanc rögtön.

— Mit akartok itt, mit akartok velem?! Bizony lesül a bőr Kálvin János-

nak mind a két képéről, ha az égből lenéz, és meglát ekkora csomó talpnyaló kálvinistát. Mit bámultok rám? Mi vagyok én? Új kapu vagyok én he?!

— Szívesen leszünk mi bornyúk, csak a nagytiszteletű urat láthassuk még köztünk vagy száz esztendeig — kiáltott egy takácsmester. Atyafiak, engedjük a rektor urat a kőhöz, mert mondani akar valamit.

A nép kettévált, Csécsy uram elindult a tér közepén álló nagy kő felé. De nem adatott meg neki, hogy akadály nélkül odajusson. A legnagyobb kísértés még hátra volt. Mert amint ment, egyszer csak elébetoppant a nap hőse, Nemes Csikó Sára, az asszonyi nem vezére. A nagy sütőlapát kezében volt még most is. De amikor kilépett, átadta az a legközelebb állónak. Zavartan állott meg a rektor előtt.

— Én tegnap... megbántottam a nagytiszteletű rektor urat.

— Hát az igen — morgott elsötétedő ábrázattal a vén labanc, és a bajusza fél szárát merevíül beharapta a foga közé.

— Most ezért gráciát instállok kegyelmedtől.

— Na azt jól is teszed ebadta, bár nem kapod meg.

Az asszony összerándult.

— Megérdemlem pedig — mondta csendesen. Én hoztam össze az asszonyok felét, dolgoztam... a skóláért, amit tudtam.

— Igaz, úgy van — zúgtak az asszonyok mindenfelől. A nagytiszteletű úr nagyot nyelt, de megenyhülve fordult az asszonyhoz.

— Menj el békével atyámfia — mondta neki —, mert én veled haragot nem tartok.

Nemes Csikó Sára megrázta a fejét

— Én el nem mehetek, legalább is békével nem. Égeti a lelkemet az ágy, a köntös meg a szalonna. Igaz az, hogy a nagytiszteletű úr nekem megbocsátott? — kérdezte félénken.

— Igaz. Én nem haragszom rád, atyámfia.

Nemes Csikó Sára két kézzel elkapta a Csécsy uram jobbját, és mélyen hajolva megcsókolta azt. Azután féloldalt fordulva reszkető hangon folytatta:

— Ha a nagytiszteletű úr nem haragszik, akkor vegye vissza tőlem a holmikat.

Csécsy uram felhördült, mintha szíven döfték volna. Kiegyenesedett; egy fél arasszal nagyobb volt ebben a percben; az arcán ijedtség és megbotránkozás fejeződött ki.

— Azt már nem! — vágta a reménykedő, kezefejét gyurkáló asszony szeme

dyn, aki fejét csóválva megróvó pillantással nézte. Erre odalépett Nemes Csikó Sárihoz, vállára tette a fél kezét, és így szólt hozzá nagy szeretettel.

— Lehet atyámfia, hogy akkor lenne jól, ha én most ezeket a holmikat visszavenném. De én nagyon gyarló ember vagyok, éppen azért tartás meg mindent, ha nem akarod, hogy meglegyen mérgezve az életem. Tudom atyámfia, hogy te nagyon derék, jó asszony vagy, és nem akarsz megbúsítani egy ilyen vén tökéletlen embert, mint én vagyok. Azért bízom benned, hogy a holmikat, amiket neked adtam, megtartod.

— Megtartom — hebegte boldogan Sára asszony. A rektor pedig megölelte és megcsókolta a két orcáját. Aztán nagy csendben felment, és felállott a nagy kőre, ahonnan vásár alkalmával a

Felállott a nagy kőre...

közé. A nő elsápadt, elkomorodott, a körülállók lesütötték a szemüket. A vén ember úgy állott ott közepén, mint egy jégoszlop. Amikor pedig diadalmasan körülnézett, megakadt a szeme Kácsán-

vándor prédikátorok szoktak szólani a gyülekezetekhez.

Mikor pedig fenn volt a lelkész a kövön, és áttekintett a sokaságon, a tekintete elborult. A harangtorony kö-

rül ott állottak a jezsoviták Rajcsányi urammal meg az előkelőségekkel együtt. Tíz-husz hajdú is ott volt még testőrségnek. Két hajdúnak fejsze volt a kezében és készülődtek kivágni a harangtorony egyik oszlopát.

Csécsey uram megszólalt:

— Patakiak, figyeljete ide. A mai napon az Isten megsegített bennünket. Most még egyet kérek tőletek. Ha úgy gondoljátok, hogy nekem a mai napon köszönhet valamit a közösség, akkor felszólítlak, hogy most utoljára nekem engedelmeskedjetek.

— Vivát Cséry uram! — kiáltozott a lelkes tömeg. A pap folytatta.

— Azt rendelem, hogy a férfiak mind jöjjenek ide az én hátam megé. Fódolog, hogy minél messzebb legyetek a haranglábtól. Kérlek erre atyámfiak.

A nép gyorsan mozgásba jött. A férfiak egy kicsit csodálkozva, de lelkes készséggel, szinte futva igyekeztek a Cséry uram háta megé. A jól begyakorolt kis iskolás fiúk nem engedelmeskedhettek volna a mesternek hamarabb, mint ahogy ezek a felnőttek cselekedték. Ekkor odafordult Csécsey uram a nőkhöz.

— Pataki asszonyok — szólt hozzájuk. — Ti ma elvertétek a skóla ellenégeit, úgy, hogy közben egy emberélet se esett áldozatul. Az Úr lelke van veletek, ez tette a csodát. Azért most rátok bízom a munka befejezését. Ott állanak a harangláb körül azok az emberek, akiknek nem elég az, hogy ma bemázoltuk, megrúgdostuk és felpofoztuk őket. Mi nem haragszunk rájuk, csak nevetjük őket tehetetlen dühükben. De mivel szét akarják hányni a mi harangtoronyunkat, ezért kénytelenek vagyunk még egyszer megrúgdosni és megpofozni őket. A férfiakat eltiltottam ettől a feladattól, mert abból emberhalál lenne.

De rólatok tudom, hogy megdögönyözték őket, de nem teszték komoly kárt bennük. Menjete atyámfiak, és hajtsátok be őket a várba, ahonnan jöttek. Azután pedig gyertek vissza, mert istentisztelet lesz itt a szabad ég alatt.

Az asszonyok nevetve fordultak meg és özönlöttek a harangláb felé. Lehetek vagy félezeren. Már messziről kiabáltak.

— Coki condrás! Menjete haza, mert kiporoljuk a nadrágotokat!

A hajdúság komoran állott. Az imént a nagy lelkesedésben az asszonyok eldobálták a karókat. Ezt a katonák felszedték, s most haragosan szembenéztek az asszonyoknak. Voltak fejszések is, akik dühösen rázták a baltát. Az asszonyok meghökkentek, de megállani nem lehetett már. Kossovich elkiáltotta magát.

— A harangtoronyot a gálszécsi dekretum értelmében kivágjuk, a harangot elvisszük. Aki ebben akadályoz, agyonverjük.

Az asszonysereg pedig csak jött közelebb. A tiszt kiadta a parancsot.

— Verjete szét az asszonyokat.

A katonák kihuzalkodtak és előre léptek. Ebben a pillanatban... a kollégium tetejéről a tűzoltó masina erős víz sugara szakadt a katonaság nyakába. Verte, pofozta, vakította őket. Rajcsányi uram hátat adott és megkezdte a futást. A fejvesztett katonák prüszkölve, átkozódva mentek utánuk. A rengeteg asszony pedig közben püfölte, rúgdosta őket, ahol kapta. Mikor már nem érték be őket többé, a kezükben levő karót dobálták utánuk. Mindegy volt azoknak már. Besuviszkolva, véresre karmolva és összerúgdosva futottak a vár felé, hangosan átkozván Rajcsányi uramat és minden jezsuitákat a saját fülük hallatára.

(Folyt köv.)

BETŰREJTVÉNYEK.

(Egyenkint 2 pont.)

Felhő

Czinkotszky István.

MELEG

Borsam

Farkas János.

× 9

Arany

Farkas János.

NY
A

Émelet

Farkas János.

MOZDIT ET

Halás

Kossuth Tivadar.

K
CS

Dömögös

Marschalkó Gyula.

DÖR S

Ungvár

Filippinyi János.

G
U ERŐD

Huszt

Filippinyi János.

IZOM ZT

Pontversenyünk állása: Andreics Etus 54, Barna Imre 16, Bánki Zoltán 170, Bécskő Zsuzsánna 112, Boros László 18, Bruckner József 172, Csáky Csaba 6, Czinkotszky István 50, Detrich Oszkár 16, Farkas János 100, Fazekas László 102, Filippinyi János 162, Forster Miklós 82, Gulyás Mihály 74, Gyeney György 162, Györe János 42, Jankó Miklós 116, Jekisa Ervin 50, Kokavec Károly 18, Kozma Márta 40, Kupfer Péter

82, Lackner Sándor 34, Lakos György 90, Lestyán Goda György 18, Lestyán Goda Mária 18, Marschalkó Gyula 172, Mohos Olga 17, Odorfer Magda 172, Pamer Eleonora 18, Pataki Lenke 174, Sándor Judit 177, Schäfer Henrik 17, Schmidt Gusztáv 18, Simon Margit 36, Szokolay Sándor 88, Unger László 48, Varga H. József 50, Varsányi Andor 18, Vánkos József 18, Vitéz Lóránt 18, Zólyomi Béla 32.

Az 1939. áprilisi szám rejtvényének megfejtése.

K O S S U T H L A J O S
O ■ E U D L I D E S ■ Á
D G ■ E A ■ V R ■ H M
Á V E ■ T E B A ■ E T U
L A F M ■ D U ■ D E Á E
Y D ■ Z R I N Y I ■ Z L
Z Á ■ R U S S Z Ó ■ S D
O N T T ■ O E ■ S O K Á
L Y B ■ A N N A ■ L I N
T I ■ W T ■ L M ■ M I
Á ■ N A P O L E O N ■ E
N E W T O N P A S C A L

A C S Á R D A R O M J A I
H I É N A ■ F O R M A ■ F
O R D O ■ B A ■ E M P A J
L I A ■ M Á R K ■ M Á N U
D L ■ F A R K A S ■ N Y A
E ■ H Ó D ■ A S Z U ■ Á P
L E N K E I S Z Á Z A D A
É R ■ H I Z Ó ■ Z É A ■ T
G K A ■ N E K I A D ■ H A
I E G E ■ I D Ó D ■ L U K
Á L I G A ■ A N ■ F E N N
J ■ L E G E L ■ H Á N Y Á
A R A N Y J Á N O S N Á L

BETŰREJTVÉNYEK.

Harcsa.

Árpád.

Kerevet.

Autó.

LÓUGRÁS.

Nem éred meg hajasan, de kopaszon is bajosan.

Áprilisi számunk megfejtéséért jutalmat nyert: Odorfer Magda, Bp. XI., Üllői-út 101. és Forster Miklós Debrecen 9. Erdészlak.

BUDAPEST, 1939. MÁJUS.

XVII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította Algöver Andor.

Főszerkesztő: Dr. Bánkúti Dezső. Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Rempert Elek.

Szerkesztő bizottság: Dr. H. Gaudy László, Bpest, Dr. Keken András, Hódmezővásárhely,

Raskó Kálmán, Szarvas, Dr. Ruhmann Jenő, Sopron, Weiszer Gyula, Nyiregyháza,

Dr. Zelenka Margit, Bpest.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 19.

Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Bpest, VII., Damjanich-u. 28b, III. 22. küldendők

A kiadóhivatal vezetője: Ruzicska László, Budapest, XI., Váli-út 4. II. 2.

Postatakarékpénztári csekkszám: 26.111.

A lap megjelenik a tanév folyamán minden hónapban.

Előfizetési ára egy évre 4 pengő; egyes szám ára 50 fillér.